

Bajtársi



Hírlevél

XXIII. évfolyam 3. szám 2020. október

A kiadvány térítésmentes, sokszorosítható

A Bajtársi Egyesületek Országos Szövetségének időszakos kiadványa



Négy évünk értékes dolgai

4-8. oldal

Nem mindennapi avató

17. oldal



Múltidézők, ejtőernyősök

14. oldal

„Mennyből az angyal – menj sietve / Az üszkös, fagyos Budapestre. / Oda, ahol az orosz tankok / Között hallgatnak a harangok. / Ahol nem csillog a karácsony. / Nincsen aranydió a fákon, / Nincs más, csak fagy, didergés, éhség. / Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék. / Szólj hangosan az éjszakából: / Angyal, vigyél hírt a csodáról.”

Márai csodájáról „angyalszárný hasábja” az '56-os forradalmi Magyar Honvéd is vitte a hírt. Amíg vihette. A lap még november 23-án (!) is megjelent.





Honvédelem – napról napra

Hírlevelünk előző számában olvashatták: rendkívüli idők rendkívüli katonai és honvédségi alkalmazott hősei szállnak szembe a még mindig kiismerhetetlen Covid-19 vírussal. A helytállás azóta is épp olyan elszánt, mint amilyen elszánt a kiképzés, a felkészülés olvasóink egykori „aktív” mindennapjainak színterein. Kínálatunk egy lapzártakor „szedett” hírcsokor.

Hazánkat, szeretteinket bármilyen körülmények között, életük feláldozása árán is megvédik. Szolgáljanak, viselkedjenek úgy, hogy a társadalom elismerően szóljon önökről, példaképek, jó vezetők lehessenek, beosztottaikról legjobb tudásuk szerint gondoskodjanak.

Esküjük hitvallás a hazáról, a nemzetről, a magyar emberek védelméről. Az új típusú, „Acélkocka-rendszerben” képzett altisztekként a honvédség megújulásának időszakában lettek katonák, amikor immár 21. századi technikai eszközökkel látjuk el önöket.

Az előbbi gondolatok a Parlament előtti téren, államalapító Szent István királyunk napján, a tisztavatáson, az utóbbi pedig a Hősök terén, az altisztavatáson hangzottak el. Dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter köszöntötte ekként pályatársait, akik (a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának 79 végzős hallgatója, a 383. az MH Altiszti Akadémiáján végzett altiszt) e sorok nyomdába küldésekor már elfoglalták első szolgálati helyüket.

Az Országgyűlésben immár elfogadott jövő évi központi költségvetési törvény szerint 30 százalékkal, 778 milliárd forintra emelkedik a honvédelmi költségvetés, ami 1,66 százalékos GDP-



arányuk felel meg. Idén összesen 12 Leopard 2A4 típusú harckocsi, 4 Zlin típusú kiképző repülőgép érkezik, és év végéig 18 Airbus H145M könnyűhelikopter lesz a Magyar Honvédség hadrendjében.

Nyugállományú katonák és honvédségi nyugdíjasok részére különböző helyőrségekben tartott tájékoztatókat dr. Benkő Tibor. A tárcavezető ismertette a Magyar Honvédség fejlesztéseit. Eközben hangsúlyozta azt is, hogy legalább ilyen fontos a megfelelő katonák toborzása, rendszerbe állítása és megtartása is. Ebben kapnak nagy szerepet a nyugállományú katonák, köztük a BEOSZ szervezeteinek tagjai. A toborzási tapasztalatok szerint a jelentkezők 40 százaléka szüleitől, nagyszüleitől, vagy más katonaviselt rokontól, ismerőstől hallottak alapján dönt a katonai pálya mellett.

A kecskeméti MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázison tartott tájékoztatón például elhangzott: a folyamatos illetményemeléssel, a szolgálati lakások értékesítésével, a lakhatási támogatással a jelenleg aktív szolgálatot teljesítőknek és családjuknak biztosítanak katonához méltó életszínvonalat. A szolgálattól elköszönők számára obsitosprogramot, illetve a művelési területeken missziókban, gyakran fegyveres harcban részt vevők számára pedig az üzleti élet szereplőinek bevonásával veteránprogramot dolgoznak ki. Nem feledkeznek meg az egészségügyi állapotukban változást elszenvedőkről sem: számukra a tárcsa a szükséges jogszabályi háttér kidolgozása után a közigazgatásban biztosítana munkahelyet, katonaként.

A honvedelem.hu fotóinak felhasználásával, tudósításai alapján összeállította:

M. T. Gy.

TARTALOM

Honvédelem – napról napra	2
Fék vagy gázpedál?	3
Négy évünk értékes dolgai	4
„Jelölő” gondolatok	6
Elnökségi rajt	8
Ötvenöt szál gyertya	8
Szelfizés... Szókimondás	9
A hatékony páros	10
Szíves invitálás	11
Megvalósult álmom	12
Hozzászólás helyett	12
A hírnév nem anekdota	13
Mosoly és meglepetés	13
Múltidézők, ejtőernyősök	14
Nagyboldogasszony, az oltalmazó	14
„Marcali”: Carpe diem!	15
Repülők, veteránok, erődlatogatók	15
Szabadságharcról, katonaműltről	16
Széljegyzet	16
A XIX. század legbátrabb embere	16
A katonanép példaképe	17
Nem mindennapi avató	17
Határőrök voltunk és maradunk	18
Emlékeztetőrőz körút	18
„Vajányi”: csodatévő összefogás	19
Kalocsai „jegyzőkönyv”	19
Kiutkeresés Trianontól máig	20
Pákozdi: a békefenntartók napján	22
Az újságíró notesze	23
Az utókor tisztelete	24
Imába foglalt hősök	24
„Bem”: összetartók és ünnepeltek	25
Hurrá, nyaralhattak!	25
Gyorsreagálásuk jubileuma	26
Újratervezés köszöntésekkel	28
Az utolsó magyar hadifogoly	29
A katonai repülés hősei	29
Csemői vigasságok	30
Lőttek, láttak, győztek	30
Fedezd fel Budapestet is... ..	31
katonahoseink.militaria.hu	31
Helyesbítés	31
Kerepes: új hősi emlékmű	32

KEDVES OLVASÓINK!
LEGKÖZELEBBI SZÁMUNK
VÁRHATÓAN JÖVŐ ÉV JANUÁRJÁBAN
JELENIK MEG.

A Szerkesztőbizottság

A BAJTÁRSI EGYESÜLETEK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK TÁJÉKOZTATÓJA
FELELŐS KIADÓ:

HAZUGA KÁROLY NY. ALTÁBORNAGY,
A BEOSZ ELNÖKE

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE:
VILNER PÉTER NY. EZREDES

FŐSZERKESZTŐ:
M. TÓTH GYÖRGY

KORREKTOR:
MÉSZÁROS KÁROLY

TERVEZŐSZERKESZTŐ:
GÁBOR MARIANN

A HÍRLEVÉL INTERNETES ELÉRHETŐSÉGE:
www.beosz.hu

CÍM: 1440 BUDAPEST, PF.: 22.
E-MAIL: BHIRLEVEL@GMAIL.COM
NMHH SZÁM: 1612/2012

Fék vagy gázpedál?



Túlzás lenne azt mondanom, ismerem a Szövetséget? A BEOSZ-t vizsgáló tekintetemet terhelhetik esetleg optikai csalódások? Sokadik beszámoló és tisztújító küldöttgyűléssel a hátam mögött remélem, nem, azt viszont teljes joggal megkérdem: a 6000 fős tagság mit tud rólunk? Mondhat-e ítéletet az, aki csak sejt a BEOSZ-t? (Tiszteletbeli elnökünk küldöttgyűlési felszólalásának részleteit tárjuk most olvasóink elé. A szerk.)

Kérdéseimnek még nem értem a végére. Te, Tisztelt Küldött, mit viszel magaddal e napról, mit fogsz elmondani, és kiknek? A féket fogod nyomni vagy a gázpedált? A Te döntésed, de döntésed felelősségét és következményeit viselned kell!

A BEOSZ-t megismerni és történetét továbbadni a jelenlevők kötelessége. Ugyanis sokan mondják: ők ismerik a BEOSZ-t. Csakhogy ezen tudás nagy része nem igaz, nem pontos, vagy éppen szándékosan elferdített. Az nem baj, hogy akad pontatlanság, téves nézet rólunk a közvéleményben. Téves nézetekkel még együtt is lehet élni, sőt, azok közül nem egy még szórakoztató is. Nagyobb baj az, hogy a rólunk szóló információk között vannak nem apró tévedések és nem amatőr hamisítások. A BEOSZ egyik érdeme és értéke, hogy e megalapozatlan híresztelések sem rendítették meg. Sőt, a Szövetség azért lehetett sikeres, mert közössége az azonos meggyőződésűeké. Közös szellemiség, közös szakmai múlt tett bennünket összetartó közösséggé.

Az elmúlt négy év minden eredményét nem lehet itt felsorolni, de arra kérlek benneteket, hogy értékes tetteinket vigyétek be a köztudatba, mert csak akkor tudjuk, mi forog kockán, ha tudjuk, hogy kockán forog. A felvilágosító, tájékoztató munka azért

sürgetően fontos, mert a BEOSZ már nem „tapasztja össze” a nyugállományú katonák ezreit, nem kelti fel a nyugállományba készülők érdeklődését. A BEOSZ legfontosabb „történeti kérdése”, hogy nélküle is békésebb, humánusabb világ jött volna-e létre a nyugállományú katonák számára. Biztosan nem! A BEOSZ érdeme, hogy sokat tett a nyugállományúak és szervezeteik kiszolgáltatottságának csökkentéséért.

A BEOSZ iránt minden szinten elkételezett és odaadó vezetők kellene, mert jótékonyági klubba válhatunk. Ha a BEOSZ nem az alapkövekre, a tageszervezetekre, tagszervezetekre, az egyesületek és a klubok tagjaira építkezve, rájuk számítva halad, akkor homokvárát épít. A közeljövő nagy feladata a Szövetség hiteles megismertetése, annak elmondása a szervezeten belül is, hogy miért kellene fennmaradnia.

Aligha kell bizonygatni, miért nagyon fontos mindebben a tisztségviselők szerepe. Az elnöké, az elnökségé, az elnökhelyetteseké, a régióvezetőké, a társ tagszervezetek vezetőié. Mindazoké, akik (egy elvárási listát ideképezve) e századi menedzserek, a BEOSZ jövőjéről átfogó elképzeléssel rendelkeznek, a kritikát méltósággal állják, a BEOSZ-on kívüliekkel kapcsolatot építenek, akik képesek elérni, hogy közösségünkre mint a minőségi együttlét közösségére szimpátiával tekintsenek.

A szövetségbe tartozók nem csupán akarják, hogy e szervezet jobb legyen, hanem szükségük is van erre. Elnök és elnökség nem szembesült ennél nagyobb próbatétellel a BEOSZ utóbbi évtizedében!

SIPOS GÉZA NY. EZREDES

FOTÓ: H. GY.

Négy évünk értékes dolgai



Hála az életmű napi gondozóinak, Szövetségünk idén nem csupán születésnapot ülhett, hanem emelt fővel vethetett számot utóbbi négy esztendejének eredményeivel. Sokan, az ország négy szegletében munkálkodtak ezért, és jó szívvel küldhették el képviselőiket a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetségének beszámoló és tisztújító küldöttgyűlésére. Már a helyszín, a Nemzeti Közszerződési Egyetem Hungária körúti, Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának campusa is imponáló környezet. Számos résztvevő és számos pályatárs koptathatta itt egykor a katonai „felsőfokú iskolapadot”.

A szövetség legmagasabb rangú fórumára július 15-én, a koronavírus-járvány korlátozásai miatt, az eredeti időponthoz képest egynéhány hónappal később került sor. De nézzük is, hogy a meghívott vendégek – Szabó István honvédelmi államtitkár, Szűcs Lóránd dandártábornok, a HM Katonai és Társadalmi Kapcsolatok Főosztályának vezetője, a Magyar Honvédség parancsnokát képviselő Szabó József ezredes, a tárca humánpolitikáért felelős helyettes államtitkári titkárságának titkárságvezetője, Bíró István ezredes, valamint Czövek János, a Honvédszakszervezet elnöke – jelenlétében miért is látott munkához aznap a mintegy nyolcvan küldött, miután főhajtással emlékeztek meg a nemrégiben elhunyt bajtársaikról? A hírlevél hasábjain most felidézzük a küldöttgyűlés emlékezetes mozzanatait.

Négy esztendő értékes dolgairól, szervezeti, érdekvédelmi és érdekközvetítői hétköznapijairól, a Szövetség költségvetésének forrásjairól, a számadás nagyon is fontos részleteiről nem itt hallottak és olvastak először a küldöttek. A beszá-

molókat, tájékoztatókat annak rendje és módja szerint, elsősorban elektronikus úton, kellő időben kapták meg. A leírtakhoz a BEOSZ elnöke, Hazuga Károly ny. altábornagy szóban, sokszemközt fűzött kiegészítő információkat.

A szövetségi létünk alapvető kérdése, hallhattuk, a tagszervezetek létszáma és életkori összetétele. Szembe kellett néznünk azzal, hogy a Magyar Honvédség sem létszámát, sem területi elhelyezkedését tekintve nem képes utánpótlást biztosítani a tageszervezetek számára. A szolgálati járandóságban lévők egy részét nagyon nehéz megszólítani, nem tartanak igényt a közösséghez tartozásra, az aktív állomány egyrészt nem ismeri a nyugdíjas katonaközösségeket, illetve nem érzi odavalónak magát. Ezért volt fontos, hogy felismerjük a nyitás szükségességét a társadalom irányába, és fogadjunk magunk közé mindenkit, aki céljainkkal egyetért, programjainkat vonzonak találja.

Magad uram, ha szolgád nincs: az egyesületek növekvő nyitottsággal kívánják megoldani e helyzetet. Ma már vannak olyan szervezeteink, ahol a taglétszám nagyobb részét a civilek, vagy (hajdani kifejezésekkel élve) más fegyveres testületnél, rendvédelmi szervnél szolgált bajtársak alkotják, akik a szervezetek vezetőségeiben is fontos posztokat töltenek be. Hogy egy példával rukkoljunk elő: e lapszámunk más hasábjain olvashatnak arról, hogy az Észak-magyarországi Régiót sok éven át vezette egy „rendőr + katona” páros, nagy sikerrel, mindenki meglegedésére.

Az elnök hangoztatta: a Szövetség számára fontos a tagszervezetek számának növelése is. A ciklusban, a mai tagfelvételekkel együtt, hat szervezettel

bővült Szövetségünk, mondta. Itt említjük meg: a küldöttek fórumuk egyik kiemelkedő mozzanataként adták voksaikat arra, hogy a Magyar Katonai Logisztikai Egyesület, a Tatai Tömegsport és Tájéfutó Honvéd Sportegyesület, valamint a Honvéd Nyugdíjasklub Pápa a BEOSZ új tagszervezete legyen, tagságuk új bajtársaink lehessenek. Ezzel több mint ötszáz fővel nőtt a Szövetség taglétszáma.

A honvédelmi tárca és a Szövetség kapcsolatát nem csupán hosszú távú szerződés, hanem a honvédelem közös ügye teszi kiegyensúlyozottá. A minisztérium és a katonai szervezetek vezetőivel kialakult jó együttműködés nagyban hozzájárult vállalatásainak sikeres megvalósításához. Az elnöki megállapításhoz citáljuk itt a felszólaló Szabó István honvédelmi államtitkár gondolatait. A civil szervezeteknek, köztük a nyugállományú katonák jelentős részét képviselő BEOSZ-nak kiemelkedő a szerepe abban, hogy a társadalom mennyire ismeri, mennyire ismeri el a katonák szolgálatát, a honvédelmet, a honvédeket. Különösen fontosak a regionális rendezvényeik, a helyi kapcsolataik, leginkább az egykori helyőrségekben, ahol ugyan már nincs katonai szervezet, de laknak, élnek nyugállományú katonák, működnek a Szövetség egyesületei, klubjai. A tárca a hazafiság, a honvédelem eszméje iránti elköteleződés elősegítőit elsőrendű partnereiként tartja számon.

E lapszámunk hasábjait is akár „betűhíven” idézhetnénk, ha a Szövetség, a régiók, az egyesületek és klubok történelmünk, hadtörténelmünk emlékezetének ébrentartásáról akarnánk leltárt készíteni.

Szerzőink jóvoltából széles a skála. Olvashatunk Trianonról, arról, hogy ugyan nem kell minden nap átelnünk ama tra-



A megválasztott elnök és helyettesei, balról jobbra: Kopasz Jenő, Vilner Péter, Hazuga Károly, Sztanó Zsuzsanna és Esküdt Lajos.

gikus időket, de felednünk magyarként nem szabad, s egyáltalán nem amolyan kesergés, ha a vasárnapi ebédnél felfelidézzük az idén ugyancsak százéves Magyar Hísekegyet. Olvashatunk arról is, hogy az egykori és a mai „katonanép” példaképe, Szent László törvényeiben bukkantak fel először a határőrök, igaz, elsősorban a királyi tulajdon védelmével, az „ország kapuinak” őrzésével megbízott fegyveresek, a törvény betűi szerint azok, „akiket a nép nyelvén ewr-öknek (ejtsd: öröknek) neveznek...”

Olvashattunk korábbi hírleveleinkben még sok mindent emlékezetünk ébrentartásáról. Amiről elnökünk szólt, arról publikációk tanúskodnak: a honvédelem ügyének támogatása, szolgálata, a magyar történelmi katonai hagyományok ápolása, átöröklése a Szövetség egyik alapvető feladata volt és lesz is országos, régiós, tagszervezeti és tagegyesületi szinten egyaránt. Az elmúlt években centenáriumokon emlékeztünk az örök tanulságokra, katonaelődeink hősiességére. Ugyancsak kiemelkedő programokként emlékeztünk meg rendre a doni tragédiáról, különösen a 75. évfordulón. De talán a legnagyobb mozgósító erőt a Magyar Honvédség létrejöttének 170. évfordulója jelentette, melyhez kapcsolódva még pályázatot is hirdetett a BEOSZ. Itt kell idéznünk a Szövetség idei munkatervének egy jeles bejegyzését: „A Szövetség kiemelt rendezvényének (Katonanemzedéki Találkozó) előkészítése, szervezése, lebonyolítása. Határidő: 2020. november. 3–4.”

A Szövetség érdekképviselői tevékenységének legfontosabb színtere

a HÉF, állapította meg Hazuga Károly. Érdemes itt kis kitérőt tennünk, hiszen a Szövetség jelen volt a honvédségi „munkavállalói” érdekvédelmi rendszer létrejötténél. Akkor, a rendszerváltás utáni időkben, a Katonák Érdekvédelmi Szövetsége (ma: Honvédszakszervezet), a Honvédségi Dolgozók Szakszervezete és a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége vállt vállnak vetve harcolta ki a honvédségi érdekegyeztetés fóruma, a Honvédségi Érdekegyeztető Tanács (ma: Honvédelmi Érdekegyeztető Fórum) megalakítását. Tiszteletbeli elnökünk, Kelemen József ny. altábornagy mondta még a HÉF negyedszázados ünnepségén: a fő kérdés az alapokhoz kanyarodott vissza. Hogyan működik a hadsereg a demokráciában és a demokrácia a hadseregben? Erre a kérdésre próbáltunk válaszokat adni, és a közös munka eredményeképpen születtek meg azok a megállapodások az érdekképviselők és a tárca között, amelyek szabályozták a problémás részeket. A huszonöt esztendő alatt kölcsönös kompromisszumokkal, szoros együttműködésben dolgoztak együtt a mindenkori vezetéssel, példát mutatva ezzel a társadalom számára is.

A fórum „munkavállalói” oldalának együttműködése kapcsán a jelenről mondta Szövetségünk elnöke: közös munkánk sikerességének az alapja az érdekvédelmi szervezetekkel (Hosz, Hodosz), valamint a honvédelem ügyét szolgáló többi civil szervezettel és természetesen a honvédelmi tárccal, valamint a Magyar Honvédség Parancsnokságával meglévő korrekt kapcsolatrendszerünk.

A HÉF-ben lényegi változások történtek a beszámolási időszak második évében, 2018 májusát követően. Kimondható: a Szövetségre immár nemcsak mint a nyugdíjasokat soraiban tudó szervezetre, hanem egyfajta különleges szakszervezeti munkát végző egyesületre is tekintenek. Tavaly év végén újítottuk meg a minisztériummal a HÉF együttműködési megállapodást, valamint a fórum munkarendjét. A két szakszervezet vezetőivel kölcsönösen támogatjuk egymást az állomány szolgálati, élet- és munkakörülményeivel, rekreációjával, egészségügyi ellátásával kapcsolatos egyeztetéseken. Az évenkénti bér- és béren kívüli juttatásokról szóló megállapodásokat a minisztérium vezetésével közös sikerként könyveltük el, tette hozzá a BEOSZ elnöke.

A BEOSZ megkerülhetetlen partner az érdekegyeztetés honvédségi fórumának asztalánál, az idősgy, a nyugdíjba vonultakkal való törődés ügyes-bajos dolgaiban, a jogszabályok előkészítésében. Mint hallhattuk: vonzóbbá is teheti a katonai pályát, ha a fiatalabb generáció látja a hosszú évek tisztes szolgálata utáni tisztes törődést, a honvédségtől várható gondoskodást.

Közbevetőleg kell megemlítenünk, hogy a küldöttgyűlés alkalmi pódiuma szabadon állt a párbeszédet kezdeményezők előtt. Íme néhány gondolat.

Sipos Géza ny. ezredes, Szövetségünk tiszteletbeli elnöke elsőként szólva szánt elvárásokat a jelenlévőknek, miszerint kötelességük a Szövetség tetteit, értékes dolgait „bevinni a köztudatba”, hogy ezzel is felkeltsék a nyugállományba készülők figyelmét a BEOSZ bajtársi közössége és a szervezet iránt. (A publicisztikai értékű felszólalást lásd bővebben 3. oldalunkon. A szerk.)

Volt, aki mint Berdó Gábor Károly, a Közép-dunántúli Régió vezetője köszönettel illette mindazokat, akik a koronavírus-járvány miatt korlátok közé szorított „szövetségi, egyesületi és klubbeli életünkben” is helytálltak. (A tisztújító küldöttgyűlés jelölőbizottságának vezetőjeként írt gondolatait lapunk más oldalain ismerhetik meg olvasóink. A szerk.)

Volt, aki mint László Attila ny. alezredes, a Nyugat-dunántúli Régió vezetője a Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület régi elvárását, a még a Bajtársi Hírlevél jubileumi különkiadásában megjelent sajtóhiba korrigálását vetette fel. Történt ugyanis, hogy a régió tagszervezeteinek felsorolásából épp a „Vasiak” maradtak ki. A szerkesztőbizottság helyt adott az egyesület



és a régióvezető kívánságának, olvasóink lapunk 31. oldalán találhatják meg a helyreigazító közleményt.

Hogy el ne feledjük, elnöki „kiegészítő szavak” is szóltak a kommunikációs témáról. A Bajtársi Hírlevél a Szövetségen belüli tájékoztatás legfontosabb eszköze, ezért arra törekedtünk, hogy minél nagyobb példányszámban tudjuk eljuttatni az egyesületekhez, az egyesü-

leti tagokhoz, mondta az elnök. A helybeli témák nem csupán a nyomtatott újságban számíthatnak közérdeklődésre. Az elnöki „kiegészítőben” azt is hallhattuk, hogy honlapunk, a beosz.hu és a Szövetség hivatalos FB- (Facebook) oldala a széles körű információátadás, az azonnali tájékoztatás eszközévé lépett elő, látogatottságuk szolgál bizonyossággal erre. Ki vitatná a tényt: az internet az elmúlt hónapokban

elválaszthatatlan társunk lett, gondoljunk csak a virtuális közgyűlésekre, testületi ülésekre, vagy a bankolni épp ekkor megtanult bajtársainkra.

A mikrofont kért Szoboszlai Endre, a Mátra Honvéd Kaszinó Egyesület elnöke „alulnézetből” mondta: 2003 óta tagja az Időügyi Tanácsnak, a miniszter konzultatív testületének, fogalmazása szerint egy időügyi munkacsoporttá „degradált” szervezetnek. Elégedetlenségének adott hangot, miszerint bár a korábbi (nemzeti és honvédelmi tárca) időügyi stratégia helyébe a BEOSZ és a Hosz „bedolgozásával” két éve újat alkottak, „végrehajtásként” tavaly egyszer, szeptemberben jöttek össze a honvédkórházban, idén pedig még csak nem is ülészttek. Szakszervezetisként és beoszsként javítani akarom a dolgot, mondta. Nem tudom megváltani a világot, de egyet bölcsen merek ajánlani: az új vezetőség e tekintetben is legyen kritikusabb, határozottabb, követelőbb.

A küldöttgyűlésen, miként az a Szövetség legmagasabb szintű fórumán illik, a küldöttek meghallgatták és egyhangúan elfogadták az elnökség és a felügyelőbizottság beszámolóját, meghallgatták és tudomásul vették az elmúlt négy esztendő pénzügyi helyzetéről, a tanácsadó testület munkájáról, a Bajtársainkért Alapítvány működéséről, a következő négy

„Jelölő” gondolatok

Atavasszal berobbanó világjárvány közepette, vagy inkább ellenére a BEOSZ nagy családja is újratervezett, a tavaly megválasztott jelölőbizottság közben az eredeti tervek szerint végezte a munkáját. Előkészítettük a tisztújítást.

Szövetségünk legmagasabb döntéshozó szerve, a küldöttgyűlés több jelentős döntést is hozott, de ebben az írásban nem annyira az elnökség beszámolójáról, az elvégzett munka eredményeiről szeretném megosztani a gondolataimat. Azokról mindent elmond az, hogy a küldöttgyűlés ellenszavazat nélkül fogadta el az előterjesztéseket.

Inkább a jelölés folyamatáról, a tisztújításról mondom el a véleményemet. A jelölőbizottság tagjai a Szövetséget, a vezető szervezetet, a régiókat, a tagszövetségeket, a tagszervezeteket és a vezető testületek tagjainak munkáját ismerő, felelősen értékelő személyiségek voltak. Ebben az esetben azonban mégis meg kellett próbálnunk, hogy belülről is egy kicsit kívülről, pártatlanul értékeljük a folyamatokat. Nem tudom, hányan gondolták végig, de bizony az a paradoxon, hogy belülről kell kívülről lenni, nem is olyan egyszerű feladat. Köszönöm a jelölőbizottság tagjainak a felelősségteljes munkát és köszönöm a tagszervezetek ve-

zetőinek, képviselőinek az átgondolt szavazatokat. Mert ezzel megadták nekünk a jól elvégzett munka örömét, megválasztott vezetőinknek pedig a nagy legitimitás erejét.

A jelölések összegyűjtésének időszakában kiderült, hogy a Szövetség tagjait érdekli, kik képviselik őket. Kiderült, van véleményük, amit el is mondanak, és kiderült, van bizalmuk a vezetésben. Viszont az is kiderült, hogy az operatív elnökség és a teljes elnökség munkájára nincs részleteiben rálátásuk, a BEOSZ egyéb testületeinek munkáját pedig szinte egyáltalán nem ismerik. Ezen bizony a jövőben el kell gondolkodni. A jelölés szinte teljesen online, illetve telefonon történt. Sajnos a járvány miatt a személyes találkozásokra nem volt lehetőség, és ez kihívást jelentett, de így is szolgált tanulságokkal.

Az elnökség tagjai a BEOSZ hagyományaihoz ragaszkodva nem kampányoltak maguk mellett, sőt a jelölési határidő végéig arról sem nyilatkoztak, hogy vállalják-e tovább a munkát.

Érteni vélem a motivációikat, de így nem tudunk válaszolni a választóik első és talán legfontosabb kérdésére: „A régi elnökség vállalja-e tovább a munkát?” Bizony néha meg is kaptuk, hogy talán ezt kellett volna először letisztázni. Meg kell mondanom, egyetértettem velük.

Véleményem szerint lehet ezt másképp csinálni. A BEOSZ vezető tisztségviselői demokratikus választás útján foglalhat-

év szövetségi tevékenységének irányelveiről, az idei munkatervről és pénzügyi tervről szóló tájékoztatókat.

A küldöttgyűlés beszámoló szakaszának lezárását követően egyhangú döntéssel módosították az alapszabályt, amely szerint a megszűnt operatív elnökségi alelnöki megnevezés helyébe az elnökhelyettesi titulus lépett.

A Szövetség négyéves ciklusának méltó záróakkordja volt a kimagasló munkát végzők elismerése. Az elnökség ajándéktárggyal köszönte meg Pintér Ferenc ny. ezredes tevékenységét, aki (mint arról előző számunkban olvashattak) több évtizedes hírlevélszerkesztői munkától búcsúzott. Ugyancsak most adták át a „30 év – 30 emlék” alkotóművészeti pályázat különdíjait.

A küldöttgyűlés végül teljesítette egyik fontos kötelezettségét, a tisztújítást. Iménti „emlékképeink” után ezt idézzük fel.

A küldöttek nyílt szavazással választották meg az új tisztségviselőket. A következő négy évre megerősítették elnöki tisztségében Hazuga Károly ny. altábornagyot. Az alapszabály módosítással összhangban a Szövetség elnökhelyetteseinek választották meg Esküdt Lajos ny. ezredest, Kopasz Jenő ny. dandártábornokot, Sztanó Zsuzsanna ny. őrnagyot és Vilner Péter ny. ezredest. (Említsük meg: a leköszönő gazdasági alelnök, Vörös



László Lajosné ny. ezredes személyes hangú sorait anyaegyesületének elnöke olvasta fel.) Ugyancsak az alapszabálynak megfelelően erősítették meg elnökségi tagi tisztségükben a BEOSZ régióvezetőit és tagszövetségeinek elnökeit.

A felügyelőbizottság élére Nacsa Ferenc ny. törzsszászlós személyében új elnököt választottak, a testület tagja lett Fülöp Lászlóné, Rai Istvánné ny. százasdos, Tóth Lászlóné ny. törzsszászlós, Vámosi János tartalékos alezredes. A BEOSZ Tanácsadó Testületének a korábbi elnökét, Végh Ferenc ny. vezérezredest ismét megválasztották, az elnökhelyettes – a leköszönt Helgert Imre ny.

ezredes helyett – Csomós Lajos ny. vezérőrnagy lett, a TT titkára pedig továbbra is Simon Béla ny. ezredes maradt.

Végül engedessék meg egy „szolgálati közlemény”. Hírlevelünk későbbi számaiban vissza-visszatérünk küldöttgyűlésünk mozzanataira. Szándékaink szerint a felügyelőbizottság, a tanácsadó testület, a Bajtársainkért Alapítvány tevékenységéről, a Szövetség jövőbeni terveiről, új szövetségi tagtársaink életéről „hozzáértő tollból” származó írásokat tárunk majd olvasóink elé.

M. T. Gy., Sz. Zs.

FOTÓ: HUGYECZ GYÖRGY

ják el pozícióikat. Ez soha nem volt kérdés. Biztos vagyok benne, hogy a régi-új vezetőink, de a vezető testületek új tagjai is tisztában vannak a saját munkájuk értékével. Azt is gondolom, hogy többségük tudta, mit akar. Hát akkor miért nem mutatták meg magukat? Miért nem értékelték a saját munkájukat? Miért nem mondták el a választóiknak, hogy megválasztásuk esetén milyen elképzelésekkel indulnak neki az új ciklusnak? Meggyőződésem, hogy mindez szükséges lett volna!

Az elmúlt ciklus eredményei megmutatták, mit ér a vezetés. A BEOSZ a partnereivel összefogva olyan eredményeket tudott felmutatni az elmúlt négy évben, amelyekre méltán lehetnek büszkéek. Kapcsolatrendszerében megtartva régi értékeit, megújult. Rugalmasan igazodott a változásokhoz. Megmaradt jó néhány keservünk, de a nyugállományú katonák és szervezeteik erkölcsi megbecsülése elmozdult a 2012-es mélypontról. Büszkeségünk új hajtásaihoz kaptunk némi tápanyagot. Szervezeteink anyagi megbecsülése soha nem látott mértékben emelkedett. Ez nagy eredmény akkor is, ha bizonytalan a folytatás.

A vezető testületeink működése is megváltozott. Talán egy kicsit operatívabbak vagyunk. Az elnökségi ülések jól előkészítettek, a döntések gyorsabban születnek, a parttalan viták szinte teljesen megszűntek. Persze nem értünk mindig

mindenben egyet, vannak vitáink, de megtanultuk elfogadni a demokrácia másik alapértékét, hogy a többség akarata minden bizonnyal helyes. Nem vagyunk hibátlanok, de hiszem, hogy büntelenek vagyunk. A felügyelőbizottság végzi a munkáját. Rámutat a hibákra, az esetleges tévedésekre, pontatlanságokra. Ezen már nem sértődik meg senki. Tudják ők is, tudjuk mi is, hogy tevékenységük alapvető célja az elnökség munkájának segítése. A Tanácsadó Testület valós kérdésekkel foglalkozik, és felelős állásfoglalásokat tesz le az elnökség asztalára. A nagy tapasztalattal rendelkező, feltétlen tiszteletnek örvendő személyiségek alkotta testület szavára figyel az elnökség.

Nem tisztem, hogy dicsérjem, vagy ostorozzam azokat, akikről fentebb szóltam. Csak azt szeretném, hogy minél simább legyen az út, amin járunk. Azt mondom, hogy ha már tisztában vannak a saját értékeikkel – mert hiszem, hogy így van –, akkor mutassák meg magukat jobban! Kampányoljanak! Én nem szeretném még egyszer azt hallani egy jelölt-állítási időszakban, hogy „nem ismerem az elnökség, vagy bármely testület munkáját eléggé ahhoz, hogy véleményt tudjak nyilvánítani”. Szerénynek lenni jellembeli érték, de álszerénynek lenni hiba.

BGK

Elnökségi rajt

A BEOSZ újonnan megválasztott elnöksége szeptember 2-án tartotta meg első ülését. A Szövetség újraválasztott elnöke, Hazuga Károly ny. altábornagy köszöntötte a régi és az új tagokat, köztük Lévai Miklós ny. alezredest, a Honvéd Hagyományörző Egyesület (Hohe) új elnökét.

Az ülés során az elnök tájékoztatót a közelmúlt eseményeiről, a Szövetség, illetve az elnökség munkáját hosszabb távon érintő kérdésekről is. Ezután Kopasz Jenő ny. mk. dandártábornok, a Szövetség új gazdasági elnökhelyettese tartott pénzügyi tájékoztatót. Szakmai bemutatkozását követően beszélt a Szövetség gazdálkodásának helyzetéről, ezzel összefüggő elképzeléseiről. E tájékoztatót két döntés követte: az elnöki tartalék összegét növelték a tagszervezetek kéréseinek támogatása érdekében, a régiós programok kellő támogatásához pedig a régióvezetők ez évi támogatásának összegét emelték meg.

Az ülésen szervezeti kérdéseket is megvitattak a résztvevők. Mint azt az elnök mondta: a küldöttgyűlési választás után szükségessé vált a szervezeti és működési szabályzat megújítása, miként



időszerű az alapszabály-módosítás is, az elnökségi tagok javaslatai, aktív közreműködése alapján.

A tanácsadó testületi (TT) tagok, az ügyvivők és munkatársak felkérésének kapcsán az elnökség döntött: a 2020–2024-es időszakban a TT tagjainak száma a választott tisztségviselőkkel együtt 15 fő lehet, de a testület vezetője – a feldolgozandó témától függően – külső szakértőt is felkérhet. A TT lét-

számát illetően Csomós Lajos ny. vezérőrnagy, a testület elnökhelyettese és titkára, Simon Béla ny. ezredes kifejtette: az elnökség álláspontját ugyan megértik, de emiatt a TT-n belüli előzetes munkamegosztást újra kell gondolniuk.

Végül az ülésen Nacsa Ferenc ny. törzsszászlós, a felügyelőbizottság új elnöke ismertette a terveket.

SZTANÓ ZSUZSANNA NY. ÖRNAGY
FOTÓ: FEHÉR MIKLÓS

„Békéscsaba”: ötvenöt szál gyertya

A Fegyveres Erők és Testületek Nyugállományúak Klubja Békéscsaba megalakulásának 55. évfordulója alkalmából idén augusztus elsején a klub tagjai, a honvédelmi és rendvédelmi szervek képviselői, valamint a meghívott vendégek születésnapra sereglettek össze. A békéscsabai klubhoz eljött ünnepelni dr. Ruszin Romulusz dandártábornok, a HM humánpolitikáért felelős helyettes államtitkára, és Vilner Péter ny. ezredes, a BEOSZ elnökhelyettese is.

A klub elnöke, Zahorán György ny. rendőr ezredes ünnepi gondolataiban elmondta: elődeink úgy gondolták, hogy szükség van egy olyan szervezetre, amely a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek hivatásos, szerződéses, és polgári alkalmazott nyugdíjasainak, nemkülönben családtagjaiknak lehetőséget biztosít a volt szolgálati helyhez való kötődés fenntartásához, a szervezeti és közösségi élethez.

Elnökünk ismertette az elmúlt 55 év eredményeit, jelentősebb rendezvényeit is, emellett kiemelte kiváló kapcsolataikat a civil és társszervezetekkel. Ezt követően a meghívott vendégek köszöntötték a „születésnaposokat”, majd kitüntetések, tárgyjutalmak átadására került sor, és emlékszalago-



kat kötöttek a csapatzászlóra. A születésnap tortája elfogyasztása után nosztalgizáló emlékezések, fehérasztal melletti beszélgetések következtek, melyet Ötvös Tibor prímás és zenekara, valamint a minden kedves résztvevő számára átadott emléklap tett felejthetetlené.

KIRÁLY KATALIN NY. ZÁSZLÓS, TITKÁR
FOTÓ: A KLUB ARCHÍVUMA

Szelfizés... Szókimondás... Bajtársiasság



**Dr. Ruszin
Romulusz, a HM
humánpolitikai
ügyekért
felelős helyettes
államtitkára**

Eletrajza mai katonaregény. Régi idők szentendrei katonai főiskolájának padjait éppúgy koptatta, mint nemrégiben az amerikai US Army War College-ét. Szolgált tüzéralakulatoknál, Szent Borbála védőszárnai alatt, meg-megfordult „elméleti” beosztásokban, „gyakorlati” harcoló parancsnoki székekben, „missziós” nevét bagdadi arabok és baghláni pastuk is megtanulták, otthonosan mozog az ejtőernyőt hajtogatók és a katonatudósok társaságában egyaránt. Vagyis dr. Ruszin Romulusz, a honvédelmi tárca humánpolitikai ügyekért felelős államtitkára, a BEOSZ mindennapi érdekvédelmi, érdekközvetítői partnere mai katona, karrierje mai karrier.

– A „bocskais” karjelzést hordta, amikor a cívisváros Pro Urbe díjjal méltányolta közéleti tevékenységét. „Nekem megadatott, hogy ha egyenruhában sétáltam Debrecen főterén, a gyerekek és felnőttek megállítottak, hogy szelfit csináljanak velem” – nyilatkozta akkor. Nem épp szokványos összefoglaló egy katonai, dandárparancsnoki pályafutásról. Vagy mégis az lenne?

– Én azt látom, hogy a honvédség, a magyar katona reputációja óriási fejlődésen ment keresztül. Persze volt olyan kor, amikor még azt is mondták nekünk, ne menjünk egyenruhában az utcán. Ez régi történet. Bizony jó érzés, hogy egy-egy szelfire megállítanak a fiatalok, a közös alkalmi fotó híven tükrözi a katona társadalmi elfogadottságát.

– Missziós hadműveleti területen is szokás a szelfi?

– Ahol harcoló feladatokat kell ellátni, ott nyilván más a hétköznapi hangulata. De érdekes módon, a sajtó és a missziós vezetők szeretik, ha egy magyar katonával együtt kerülnek egy fotóra. Ez is elfogadottság, szakmai respekt, akár hazánktól pár ezer kilométerre.

– Gondolom, amikor hivatást választott, az ilyesfajta népszerűség még nem jutott eszébe. Érdekelne, miért épp katona, a haza védelmének hivatásos szolgálója akart lenni?

– Nem emlékszem arra, hogy lett volna más ötlet, amikor tizennégy évesen az egri Lenkey János Honvéd Kollégiumba jelentkeztem. Talán a kaland, ami egy gyerek fejében megfordul... Aztán elkezdődött a katonai pályám, ahogy mondani szoktuk, a honvédség a „katkósoknak” tizennégy éves koruk óta zsoldot fizet. Különböző posztokon, de gyakran kérdezik, miért ajánlanám másoknak is ezt az életutat. Nekem egyszerű válaszolni, mindig is azt mondom, mert én jól érzem magam katonaként, örülök a sikernek, amikor a tanultakat eredményre vezető módon alkalmazhatom.

– A katona manapság gyakran kerül a híradásokba: járvány, határőrizet, a rend felügyelete...

– Mi a közvetlen kapcsolatot a társadalommal elveszítettük, amikor megszűnt a sorkatonaság. Annyit tudnak rólunk az állampolgárok, amennyi a sajtóban megjelenik. Nyugtázzák, igen megvannak a katonák, 24/72-ben végzik a feladataikat. Deák Ferencet szoktam idézni: azért van ránk szükség, hogy ne legyen ránk szükség. Naponta kell azért dolgoznunk, hogy a kiképzési feladatokon, missziós szolgálatokon kívül, ha mint mostanában, a koronavírus-járvány okozta veszélyhelyzetben szükség van ránk, már felkészült állomány hajthassa végre a feladatát. A déli határainkon 2015 óta segítjük a rendőr kollégákat, azután az északi és a nyugati határokon is járőrszolgálatot őriztük a rendet, katonai rendészeinket, járőreinket látják az emberek, és megnyugodnak ettől a látványtól, mindennapos kontrolltól. Számos feladatunkból talán még a stratégiai üzemekben, a kórházak gyógyító vezetői melletti törzsekben vállalt szerepünket emelném ki. Csak elismerő szavakkal illetek bennünket mindezt.

– Előbb Deák Ferencet említette. Hadd hozzak szóba egy másik bölcs embert, a második világháború sikeres amerikai hadműveleti parancsnokát, Patton tábornokot. Ön egy egész tanulmányt szentelt a tábornoknak, vezetői és szakmai gondolatainak. Az volt a benyomásom, hogy egy katona példakép rajzolódik ki az olvasó előtt. Ez volt a szándéka?

– Vezetésmélete, a feladatokhoz, az embereihez való hozzáállása számomra valóban példa. Nyers ember hírében állt, mégis kedvelték, mert őszinte volt. Számomra ő valósítja meg a manapság emlegetett mission commandert, a küldetésorientált vezetőt. Érdemes tőle sok mindent átvenni. Amikor például egy nagyobb tervet készítünk, a beosztottakat minél hamarabb be kell vonni a folyamatba, mert így mindenki a sajátjának fogja tekinteni a produktumot és a megvalósítás sikerét egyaránt. Ő ilyenkor az előkészítés után már nem kérdezősködött, nem szólt bele mindenbe, csak a háttérből felügyelte

Nyugállományú katonák vásárlási kedvezményét biztosító vállalkozások: Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft., Danubius Hotels Zrt., Magyar Autóklub, STAVMAT Építőanyag Kereskedelmi Zrt., HARMÓNIA 99 Bt., Praktiker Kft., Lira Könyv Zrt., VK-Pharma Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Kulcsapatika), Mentavill Kft., IS Sport Bt. (Intersport), J.PRESS Kft.



a végrehajtást, a közös elhatározás megvalósulását. Ezért tudott gyors és operatív parancsnok lenni. A másik személyes tulajdonsága, az „azt mondd, amit gondolsz” életelve is igencsak vonzó számomra. Úgy vélem, enélkül aligha alakulhat ki munkahelyi, szolgálati helyi együttműködés, előrevívő csapatmunka. Ha mindenki mindenben állandóan „egyetért”, úgy tűnhet, senki sem gondolkodik, senkinek sincs a végrehajtásról véleménye.

– Ha már az őszinte szavaknál tartunk, az ön helyettes államtitkári feladatainak egyike a honvédségi, honvédelmi érdekegyeztetés s a Honvédelmi Érdekegyeztető Fórum működtetése. Ez valóban nem megy őszinte párbeszéd nélkül. Milyen ars poeticával ül tárgyalóasztalhoz?

– Mindenekelőtt: ezt kétirányú folyamatnak tartom. Sokan gondolják úgy, hogy csak a munkavállaló kérhet a munkaadótól. Én pedig úgy gondolom, hogy a minisztérium, a Magyar Honvédség vezetése számít az érdekvédelmi szervezetek véleményére, a meggyőződésük szerinti korrekt állásfoglalásaikra, információikra arról, hogy mi is foglalkoztatja a tagságukat, a szervezeteiket. Szeretném folya-

matosan meghallgatni a véleményeiket, hiszen ők más kapcsolatban állnak az állománnyal, mint a normál parancsnoki lánc résztvevői.

– Hallani mostanában bizonyos minisztériumi jogszabályi kidolgozó munka kapcsán „veteránokról” és „obsitosokról”. Annyit tudhatunk, ön az előbbiek közé tartozik, mivel harctéri missziókban szolgált. A BEOSZ szervezeteinek tagsága viszont „obsitos”, vagyis huzamos időn át teljesített szolgálat után nyugállományba vonult katona, vagy épp honvédségi alkalmazott. Ha majd eléri a nyugdíjkorhatárt, belép-e szövetségünk bajtársi, „obsitos” családjába?

– Én már most is családtag vagyok. Nevezük így, veteránként és leendő obsitosként is tagja vagyok a Magyar Ejtőernyősök Bajtársi Szövetségének. Megjegyzem, elnökünk, dr. Boldizsár Gábor ezredes a HM Oktatási, Tudományszervező és Kulturális Főosztályának vezetője, azaz aktív hivatásos katona. Az ejtőernyős-társadalom összetartó, szakmaiságra és barátságra épülő társadalom. Én ma is tudom, ki volt az a ma már „obsitos” kolléga, aki az első ernyőmet hajtogatta.

Fontos, hogy a családon kívül is tartozhassunk egy másik, bajtársi, nyugdíjasokból álló családhoz.

Ami pedig az említett két kategóriát illeti, a jogszabály kidolgozása most is zajlik, a miniszter úr határozott álláspontja az, hogy megkülönböztetett juttatás, gondoskodás illeti meg a ma életüket kockáztatva, harctereken szolgálókat, a tisztes szolgálat után nyugdíjba vonulókat. Azokat a nyugdíjasokat is, akik a BEOSZ-hoz tartoznak. Ezen gondoskodás egyik első lépéseként a nyugállományú katonák számára is elérhetővé váltak azok a vásárlási kedvezmények, amelyekkel a különböző vállalkozásokkal kötött megállapodások értelmében a katonák élhetnek. Csaknem tucatnyi cég látta már meg ebben a lehetőséget, hogy így is kifejezze a katonák és munkájuk iránti elismerését.

Azt gondolom, Szövetségük harminc éve önmagáért beszél. Arról tanúskodik, hogy a Szövetségre szüksége van a tagságnak, a tárcának. A már említett kétirányú érdekképviselő jelentős részét a BEOSZ képes megvalósítani. A Szövetség jövőjét tekintve engedjen meg egy következtetést: az új generáció, a fiatal, aktív katonák megnyerésén van a hangsúly. A fiatalok, általánosságban mondva, más pályán mozognak, de az olyan Szövetség, mint a BEOSZ, kiemelkedő nevelő szerephez jut, ha a hazaszeretetről, lojalitásról, nemzetről és családról van szó. A minisztérium számára ezért is olyan fontos a BEOSZ nemzet iránti elkötelezettsége az új lendületet kapott hazafias honvédelmi nevelés minden színterén.

(A dr. Ruszin Romulusz archívumából való felvétel az afganisztáni misszióban, 2011-ben készült.)

M. TÓTH GYÖRGY
FOTÓ: SZABÓ LAJOS

A hatékony páros

Az Észak-magyarországi Régiót (az első régióvezetőt, Konyhás Mihály ny. ezredest követően) több mint egy évtizedig vezette a Fekete István ny. ezredes–Végert Gyula ny. r. őrnagy páros. Ebben a régióban két olyan egyesület is van, amely tagságának zömét egykori rendvédelmiel teszik ki, ezért célszerű volt a vezetésben ez a „katona + rendőr” párosítás. Ehhez hozzáértés is társult: irányításukkal a régió jól betöltötte a

szövetség és a tagegyesületek közötti összekötő, közvetítő szerepét és hatékonyan szervezte a közös programokat.

A régióvezetők rendszeresen részt vettek a tagszervezetek kiemelt rendezvényein, és a napi munkában is sok segítséget adtak az egyesületeknek. A tagegyesületek vezetőivel kialakított közvetlen, baráti kapcsolat nagyban hozzájárult az eredményes munkához. Figyelembe véve az egyesületek – mint önálló

civil szervezetek – autonómiáját, vezetési felfogásuk hatékonynak és eredményesnek bizonyult. A régióban kialakult gyakorlat szerinti, a szövetség feladataihoz csatlakozó és alkalmazkodó, rendszeresen ismétlődő rendezvények hozzájárultak a tagegyesületek tájékoztatásához és összekovácsolásához. A legnagyobb létszámot megmozgató és az évek során egyre inkább hagyománnyá váló, különböző helyszíneken megtartott régiónapok jól szolgálták a tagság ismereteinek bővítését, a tapasztalatok átadását. Az elmúlt években kialakított rotációs rend-

szertű helyszínválasztás pedig lehetővé tette egy-egy helyőrség, illetve az ottani tagesegyslet alaposabb megismerését is.

Az egyesületek beszámoló közgyűlése és a BEOSZ küldöttgyűlése között megtartott éves régióértekezleteken a régió és az egyesületek vezetői számot adtak az elvégzett munkáról és megtervezték a várható feladatokat. Ebbe a hagyományos rendezvénysorba illeszkednek a Jobbágysban évente megtartott kistérségi találkozók, amelyek ugyan csak a régió egy részét érintették, de fontosak voltak a közösségi kapcsolatok alakításában.

Sajnos az idő vasfoga a régió vezetését sem kímélte. Fekete István ny. ezredes 2018-ban egészségügyi okok miatt visszavonult, az esedékes választáson már nem indult a posztért. Hosszú időn keresztül végzett munkája elismeréseként a tagesegysletek elnökei tiszteletbeli régióvezetőnek választották, és



a BEOSZ is elismerésben részesítette. (Archív, 2018-as felvételünk a szövetség küldöttgyűlésén, BEOSZ-elnöki elismerés átadásakor készült.)

Ekkor még Véget Gyula ny. r. őrnagy folytatta a munkát az új régióvezetővel, azonban a 2020 tavaszán tartott tisztújítás előtt jelezte, súlyos betegségéből lábadozik, hosszan tartó rehabilitáció vár rá, a továbbiakban ezért nem tudja vállalni a tisztségével járó feladatokat.

A szövetség és a régió vezetése mindenképpen szerette volna megköszönni a közösségéért huzamos időn keresztül

végzett munkát, azonban egészségi állapota, valamint a kialakult vírushelyzet miatt erre a központi rendezvényeken nem kerülhetett sor. Végül július 23-án Hazuga Károly ny. altábornagy, a BEOSZ elnöke és az Észak-magyarországi Régió vezetője otthonában keresték fel őt és adták át számára a szövetség elismerését.

Az elismerés átadásáról a Szolnoki Új Néplap is tudósított.

KÖSZEGI FERENC RÉGIÓVEZETŐ

FOTÓ: BEOSZ-ARCHÍVUM ÉS MÉSZÁROS JÁNOS

Szíves invitálás

Itt az ősz, a nyári vakáció véget ért, de a jó idő kirándulásra, kikapcsolódásra csábít. A bezárkózás időszaka után jólesik újra közösségben, barátokkal lenni. Kíehezünk a társaságra és most megpróbáljuk pótolni, ami elmaradt. Ugyanakkor óvatosság is vagyunk, arra is készülünk, hogy újra változtassunk, ha a járványhelyzet megkívánja. Mert csak a veszélyhelyzet ért véget, a koronavírus, a tömeges megbetegedések kockázata itt maradt velünk. A növekvő esetszám, a környező országok helyzete arra figyelmeztet, hogy továbbra is a biztonságra, az egészségre kell helyezni a hangsúlyt, továbbra is figyelniünk kell egymásra. A világjárvány új helyzetet teremtett, ami minden embert érintett és érint, függetlenül attól, hogy hol él.

Az elmúlt időszak több olyan kihívás elé állította az egyesületünket, amelyek eltértek a napi működéstől, a tagság eddigi igényein túl megjelentek a fokozott védelmi szükségletek, a biztonság magasabb szintje. Éppen emiatt maradtak el egyesületünk, a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület munkatervében szereplő külföldi és hazai kirándulások, és

nem találkozhattunk személyesen hagyományos havi rendezvényeinken sem. A közösségünk, családjunk és saját egészségünk érdekében továbbra is minden tekintetben felelősnek kell lenniünk, legyen szó akár a maszkviselésről, akár a személyes találkozókon ajánlott távolságtartásról.

Az idős emberek nem csupán a vírus miatt veszélyeztetettebbek, hanem sokszor a szeretteiktől, bajtársainktól való távolság hiánya miatt még jobban beszűkültek a lehetőségeik. De, bár az ősz eleji „vírusszámok” figyelmeztetőek, ennek remélhetőleg már vége. Szeptembertől folytatjuk az újratervezett második féléves munkatervünk szerinti havi programjainkat, és készülünk az októberi beszámoló közgyűlésünkre.

Ahogy eddig is, most is szívesen invitálunk mindenkit, még ha csak egy sétára, Budapest nevezetességeinek megtekintésére, vagy egy múzeumi kiállításra is. Addig is együtt vagyunk, élvezzük egymás társaságát. Erre már jó ideje szomjaztunk. Úgy tűnik, a koronavírus a csatát, mi meg a háborút nyertük meg, bizonyíték erre, hogy újból együtt vagyunk. Élvezzük az őszi napsütést, és ami a legfontosabb: továbbra is vigyázunk egymásra.

SOÓS TAMÁS NY. ALEZREDES, KULTÚRFELELŐS

Megvalósult álom



ASzabolcsi Honvéd Műszaki Hagyományörző Bajtársi Egyesület tagsága idén nyáron ismét emlékező eseményeken vehetett részt. Íme, ezek összefoglalója.

A júliusi tisztújító közgyűlésünkön, egyöntetű szavazatok alapján ötödik alkalommal is e sorok írója, Kovács József ny. alezredes lett az egyesület elnöke.

A debreceni Kossuth-laktanyában, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnoki épülete előtt még 2018-ban állíttattuk fel az alakulat névadójának mellsobrát, az ehhez elkészült emléktáblát Szloszjár Balázs dandártábornok,

parancsnok jelenlétében avattuk fel.

Az egyesület 25 fős csoportja Tarcalon ünnepelte államalapításunk napját. A köz-ség önkormányzatával közös programon katonai tiszteletadás-sal koszorúztuk meg

a két nagy világégés emlékművét, majd a református templomban ünnepi beszédekre és ökumenikus kenyérszentelésre került sor.

A közelmúltban egyesületi, illetve „el-nöki álom” megvalósulásaként kettős emléktábla-avatásra került sor Balsa és Gávavencsellő között, a gróf Csáky Károly egykori honvédelmi miniszter, térségi nemzetgyűlési képviselő kez-deményezésére építtetett, a második világháborúban itt visszavonuló német csapatok által felrobbantott Tisza-híd fennmaradt pilléré-nél. Az eseményen ott volt többek között Esküdt Lajos ny. ezredes, a BEOSZ elnökhelyettese is.

Az emléktáblák egyikét gróf Csáky Károly halálának 75. évfordulója, a



másikat a hajdani Tisza-híd emléké-re egyesületünkkel, illetve Szabolcs-Szat-már-Bereg megyei hadisírgondozókkal közösen állíttatta Balsa és Gávaven-csellő önkormányzata, valamint adomá-nyozóként Petró Attila, a Nyír-Márvány Kft. tulajdonosa.

Az egykori híd az összetartozást, a hitet, a békét, a biztonságot szimboli-zálta, míg a felrobbantása ezek elvesz-tését, a háború pusztítását jelképezte
mondta a honvédelmi tárc vezetője, dr. Benkő Tibor a katonai tiszteletadás melletti leleplezése alkalmából.

KOVÁCS JÓZSEF NY. ALEZREDES, ELNÖK
FOTÓ: MH 5. BILDD ÉS SZABÓ LAJOS ZÁSLÓS

Hozzászólás helyett



Célként hosszabb ideje jelen van a Szövetség életében a jövő, az utánpótlás kérdése, mellyel több alkalommal foglalkoztak különböző közösségek. Módsze-reire, a gyakorlati megvalósítására nem igazán alakultak ki elképzelések.

További halogatásra nincs idő, az elkövetkezendő négy év meghatározó lesz a Szövetség életében. Vagy be tudjuk hozni a közösségbe a fiatalabb korosztályt, vagy lassan elfogyunk.

A cél megvalósításához két járható utat látok, melyhez korábban a gyakorlatban egy-egy helyőrségben működő modellek is utat mutathatnak.

Az egyik út azokban a helyőrségekben keresendő, ahol működő alakulatok vannak. A katonai szervezetek parancsnokait megnyerve támogatásukkal lenne célszerű létrehozni olyan csoportokat, amelyek lazán kapcsolódhatnak a helyőrségben működő nyugállományú-egyesülethez. Elég lenne, ha a katonai szervezet „össz-szekelője” meghívottként részt venne a nyugállományú-egyesület elnökségi ülésein, a közösség pedig képviseltetné magát az állománygyűléseken. A hétköznapokban pedig az alakulatoknál működő

csoportok korosztályuk igényeinek megfelelő programokat szerveznének.

A másik út különösen azokban a helyőrségekben lenne kialakítható, ahol nincsenek katonai szervezetek. Itt a városokban, községekben letelepedett volt sorkatonákat lenne célszerű megszólítani és egyesületekbe hívni. A gyakorlati példából láthatjuk (a sorkatonák saját kezdeményezésére igen sikeres találkozót szerveztek, köztük például Nagyatádon), hogy a sorkatonaként együtt szolgálók keresik, igénylik egymás társaságát, beleértve előljáróikat is, és szívesen emlékeznek vissza katonaidejükre, parancsnokaikra.

Ezek azok a módszerek, melyekről már régen beszélünk, csak nem indultunk el a megvalósítás útján, pedig ennek két hozadéka is lehetne. Megvalósulhatna a nemzedékek közötti szolidaritás, összefogás, és nem kellene attól tartani, hogy utánpótlás hiányában, megkockáztatva e jövőképet, esetleg felszámolódnának Szövetségünk egyesületei.

HOMOLA CSABA NY. DANDÁRTÁBORNOK

A hírnév nem anekdota

Hosszú idő után ismét elnökségi ülést tartott a Magyar Veterán Repülők Szövetségének kibővített elnöksége. A nyolc tag-szervezet közül ötnek az elnöke és elnökhelyettese volt jelen az augusztus 4-i értekezleten, a BEOSZ tanácstermében. A három szervezetet „igazoltan távolmaradóknak” nyilvánította az elnökség, majd Gál István ny. repülőezredes, elnök adott rövid értékelést. Mint mondta, az elmúlt év az egyik legértékesebb, a rendezvényeket tekintve pedig a legsokoldalúbb volt, több jelentős esemény öregbítette a Szövetség hírnevét. Külön kiemelte közülük is a budaörsi repülőnapot, a Szövetség 30. évfordulóján tartott ünnepi megemlékezést, nemkülönben a „repülők karácsonya” baráti összejövetelt. Szólt arról is, hogy a Szövetség élt a BEOSZ nyújtotta anyagi támogatásokkal, amelyek által valamennyi tagszervezet lehetőséget kapott rendezvényeik támogatásához, működési feltételeik fejlesztéséhez.

A koronavírus okozta helyzet jelentősen megváltoztatta a szervezetek életét, „be kellett csukni az ajtót”, az év elején terve-



zett programokat vagy elhagyták, vagy „átterveztek” idén év végére. Elhangzott: a járvány szinte tönkretette a korábban kiterjedt nemzetközi kapcsolatokat, megszűnt az együttműködés a V4 tagországok baráti szervezeteivel, de nem működik az európai repülőszövetség, az European Partnership of Air Force Associations (EPAA) tagországai közötti kapcsolatrendszer sem.

Az értékelés után a tagszervezetek képviselői tájékoztatták az elnökséget az elmúlt évben végrehajtott feladatokról, a koronavírus okozta helyzetben alkalmazott megoldásokról és a jövőbeli teendőkről. A jelenlévők örömmel nyugtázták, hogy a több száz fős tagságból senki sem kapta el a betegséget. Hangsúlyozták, hogy a szervezeti életet fokozatosan fel kell éleszteni. Szinte egyöntetű problémaként vetették fel, hogy folyamatosan csökken a taglét-

szám, idősödik a tagság, a fiatalabbak pedig nehezen vonhatók be a közösségi életbe. Sajnálatos jelenség az is, hogy a Szövetséget a valóságtól eltérően, kedvezőtlen megítélésekkel illetik a Szövetséghez nem tartozó veterán repülők szervezeteinek vezetői. Fontos feladat

tehát a Szövetség tevékenységének további népszerűsítése, meghatározó, volt vezető beosztású repülő bajtársak bevonása a szövetségi munkába.

Végül tájékoztató hangzott el a BEOSZ küldöttgyűléséről, a pályázati tevékenységről, az ez évi támogatási lehetőségről és a felhasználás adminisztratív elemeiről. Külön is szó esett a „repülők karácsonya” baráti összejövetel szervezésének eddigi tapasztalatairól, az ez évi rendezvény megtartásának lehetőségéről.

Az elnöki beszámolót és a tájékoztatókat az elnökség egyhangúan elfogadta.

A jó hangulatú értekezlet néhány szendvics elfogyasztásával és a már szokásos, „földi ember” számára felfoghatatlan repülős anekdotákkal zárult.

VÉPÉ
FOTÓ: ESZSÉ

Mosoly és meglepetés

A Kossuth Lajos Nyugdíjas Klub tagsága augusztus 4-én, az MH Altiszi Akadémia kamaratermében tartotta meg éves beszámoló és feladattervet elfogadó közgyűlését. A rendezvényen mindenekelőtt Bozó Tibor vezérőrnagy ismertette a Magyar Honvédség szervezeti és személyi változásait, köztük azt is, hogy szentendrei székhellyel az ő parancsnoksága alatt kezdte meg működését a honvédség új szervezete, a Transzformációs Parancsnokság. A tábornok ezután bemutatta az altiszi akadémia élén őt követő új parancsnokot, Frankó Imre ezredest.

A program honvédelmi miniszteri elismerések adásával folytatódott, ezt követően pedig Bozó Tibor vezérőrnagy vehette át a BEOSZ 30 éves jubileumi, névre szóló érmét a klub, e helyőrségi civil szervezet munkájának mindenoldalú támogatásáért.

A képanyaggal gazdagon illusztrált éves beszámolót a tagsággal közösen tekintette meg Pilis Dániel, Szentendre város alpolgármestere, vala-

mint Szabó Tünde őrnagy, a honvédség 1. számú toborzó- és érdekvédelmi irodája érdekvédelmi részlegének vezetője. A részlegvezető az alkalommal élve ajándécsomagokat adott át a kerek évfordulós születésnapjukat ünneplő katonáknak, de számára is akadt meglepetés, hiszen elnökünk megköszönte segítőkészségét, klubunk iránti törődését, s ennek kifejezése-képpen átadta a klub névre szóló érmét. Az elismerések sora ezzel nem ért véget, hiszen a vezetőség az egész éves munka megbecsülésének jeleként hét bajtársunknak oklevelet és ajándékkönyveket adott át, ketten pedig a „Klub Mesterszakácsa” címet vehették kézhez a vele járó bográccsal és a süteménykészítéshez nélkülözhetetlen könyvvel együtt.

A programon az alpolgármester hozzászólásában külön kiemelte: most volt itt először, de invitálásunkra szívesen jön közénk. Mint mondta, nagy élmény volt számára feltöltődni a mosolygós, összetartó, aktív közösségünkben, és dicsérrel illette a változatos programjainkat.

A közgyűlést szokásos jó hangulatú beszélgetés, közös zenélés, éneklés és a finom sütemények elfogyasztása zárta. Nagyon jó volt ismét együtt lenni.

ESKÜDT LAJOS VEZETŐSÉGI TAG
FOTÓ: BARA ERZSÉBET



Múltidézők, ejtőernyősök

A székesfehérvári Repülős és Ejtőernyős Emlékműnél a II. világháború után újjászervezett 62. Önálló Ejtőernyős Zászlóaljra emlékeztek augusztus 7-én a Veterán Repülők és Ejtőernyősök Fejér Megyei Egyesülete hagyományos, koszorúzással egybekötött programján. Az emlékezés előtti pillanatokban az Albatrosz Repülő Egyesület elnöke,

Szilády Dezső HK-36 Super Dimona motoros vitorlázó géppel tett tiszteletkört az emlékmű felett. Ezt követően Gróf István ny. repülő alezredes, a VREFME elnöke ismertette a programot, majd katonai tiszteletadás mellett koszorúztak a székesfehérvári önkormányzat, az MHP Haderőnemi (légierő) Szemléltetés, az MVRSZ, a MEBSZ, a Wathay



Ferenc Bajtársi Egyesület, a VERVE, a MEBSZ pécsi egyesület, a VREFME képviselői, majd többek között Gál István, az MVRSZ elnöke és Vilner Péter, az MVRSZ főtitkára koszorúzott.

A program során dr. habil Boda József nb. vezérőrnagy külön köszöntötte Juhász József ny. ezredest, az ejtőernyős zászlóalj egyetlen élő tisztjét, aki tavasszal töltötte be 90. életévét, majd felidézte az alakulat történetét.

Köszönjük a házigazda egyesületnek és elnökének, Gróf István ny. mérnök repülő alezredesnek a kiváló szervezést.

FEHÉR MIKLÓS, A MEBSZ TAGJA



Nagyboldogasszony, az oltalmazó



Veszprémben, a Táborállás parkban lévő hősi emlékműnél a légierő haderőnem és a repülőfegyvernem napján katonák és civilek emlékeztek a szolgálat közben hősi halált halt katonákra.

A Veterán Repülők és Ejtőernyősök Veszprémi Egyesületének elnöke, Soós Lajos ny. alezredes beszédében kiemelte: augusztus 15-e, a repülőfegyvernem napja alkalmat ad arra, hogy fejet hajtsunk a hősi halált halt magyar katonák emléke előtt. Ezt követően Simon-Jóji Sándor ny. repülőezredes, a MATASZ Veszprém Megyei Egyesületének elnöke szólt arról, hogy a város támogatásával, a hősi halált halt magyar katonai repülők emlékére alkotott emlékművet 1993. augusztus 14-én avatták fel. Hangsúlyozta, az emlékmű előtt tisztelettel emlékeznek a nagy elődökre, a „levegő uraira”, a parancsnokokra,

a pilótákra, a műszaki és kiszolgáló bajtársakra. Hozzátette: a technikai váltás közepette is első helyen a magas szintű szakmai tudással, kiváló fizikai képességekkel rendelkező ember áll. A légierő haderőnem ma szolgáló tagjai, miközben végzik a kiképzési és hadműveleti feladataikat, készségségi szolgálattal őrzik hazánk légterét, szabályozott időben, rotációs rendszerben, NATO-kötelékben biztosítják a balti országok légterének védelmét.

A beszéd után kadétek olvasták fel harminchat hős katoná nevé, csupán néhányét azok közül, akik 1910 után csatlakoztak az „égi kötelékhez”.

Az elhunyt katonáért Szabó György alezredes, kiemelt református lelkész mondott imát, majd többek között Vilner Péter, az MVRSZ főtitkára (lásd felvételünket) koszorúzott. A megemlékezés a Magyar Takarodó hangjaival zárult.

VESZPORT.HU

FOTÓ: DEMETER FERENC

Minden év augusztus 15-e Nagyboldogasszony ünnepe, a keresztény világ legnagyobb Mária-ünnepe.

XV. Benedek pápa 1920. március 24-én a repülősök védszentjévé nyilvánította Máriát. A választás a loretoi Szűz Máriához fűződő hagyományból indult ki, miszerint Mária názáreti házáat angyalok szállították Illírián át egészen a Recanati területén lévő Loretóig. Ezért a 20. század elején a katonai (és egyéb) repülés térhódításakor a magyar katonai repülők is Szűz Máriát (Nagyboldogasszonyt) választották égi oltalmazójuknak.

E nap ezért lett a légierő és repülő fegyvernemnapja.

„Marcali”: Carpe diem!

Jó Horatius életelvét latinul címben idézni csak indokkal lehet. A Marcali Bajtársi Egyesület tudósítójának jóvoltából szerkesztőségünkbe érkezett „híreső” kellő indokkal szolgált erre, hiszen Somogy megye eme fertályában valóban megragadják a napot, a maguk kedvére és hasznára töltik el együtt az időt.

A programcsokor első szála mindjárt egy augusztus 8-i, libickozmai kiruccanás volt. Somogy megye legkisebb, ma 45 lelket számláló település falunapján, Horváth Gábor polgármester invitálására, festői környezetben lépett fel a Marcali Bajtársi Dalárda. A katonadal és csárdás számokból álló produkciónk méltán aratott nagy tapsot.

A dalárdának olykor a maga szórakoztatására is jut ideje, de idén, augusztus 13-án, a koronavírus árnyékában helyben kirándultunk. A családtagokkal közös program során a város Forgách Pincéjéig jutottunk, ahol jó hangulatú estét töltöttünk el együtt, s mindenki átvehette a dalárda történetének VI. részeként, a 2019-es év eseményeiről készült DVD-t.

Somogyország fővárosában július 22-én hivatalos eseményre is sor került. Ekkor ugyanis Horváth Jenő őrnagy, a kaposvári 4. Toborzó és Érdekvédelmi Központ parancsnoka, a magyar honvédelem napja alkalmából, a honvédelem érdekében végzett tevékenység elisme-

réseként kitüntetésekkel adott át nyugállományú katonáknak, köztük a Marcali Bajtársi Egyesület tagjainak. Balaskó Ferenc ny. zászlós a Honvédelemért Kitüntető Cím I. fokozatát, Bogyó József ny. százados az Aranykor kitüntető Cím bronz fokozatát (lásd felvételünket), Kőrösi András ny. alezredes a Honvédelemért Kitüntető Cím III. fokozatát kapta meg.

Az egyesület július 29-én a Civil Szervezetek Házában tartotta meg nyitott klubnapját. Szentés István elnök tájékoztatta a tagságot az első félév megvalósult feladatairól, illetve a koronavírus-járvány miatt elmaradt programokról. A továbbiakban a BEOSZ által meghirdetett „30 év – 30 emlék” alkotóművészeti pályázat indulói és különdíjasa (Bognár György – vers, Balaskó Ferenc – fafaragás és Kőrösi András – videofilm) mutatták be pályázatukat a közösség tagjainak.

Augusztus 29-én Lendván, a helyi színház és hangversenyteremben ünnepelte a Szlovén Tisztek Lendvai Területi Egyesülete és a Marcali Bajtársi Egyesület az együttműködésük 25. évfordulóját. Brankó Bratkovics, az együttműködési megállapodás 1995-ös aláíróinak egyike köszöntötte a megjelenteket, majd Robert Lenarcsics és Szentés István egyesületi elnökök értékelték az együttműködés főbb állomásait. Dr. Alojz Steiner, a Szlovén Tisztek Szövetségének elnöke



méltatta a negyedszázados közös tevékenységet, és elismerésben részesítette a marcali egyesület tagjait, Bakos Pétert, Fodor Lajost, Gombos Jánost, Szabadfi Csabát és Szentés Istvánt.

Végül a Marcali Bajtársi Dalárda lépett a színpadra, s az alkalmi katonadal összeállításuk mellett szlovén és magyar nyelven is elénekelték a Zláti Császi kezdetű szlovén dalt. Az ünnepség baráti beszélgetésekkel, a közös élmények felélevenítésével ért véget.

KÖRÖSI ANDRÁS NY. ALEZREDES
FOTÓ: A SZERZŐ

Repülők, veteránok, erődlátogatók

A Magyar Veterán Repülők Somogy Megyei Egyesületének bátor kis csoportja – a vírusveszély béklyójából szabadulva – az MH 64. Bocsnádi Szabó József Logisztikai Ezred parancsnoka, Gavlik Péter ezredes jóvoltából Komáromba kirándulhatott. Természetesen a buszon első dolgunk volt minden résztvevőt arcvédő maszkkal (és védőitalal) ellátni. A Monostori Erődben a csoport egy szuper „jó fej” tárlatvezetőt kapott, aki nagyszerű és tartalmas, közel kétórás történelemóra keretében mutatta be számunkra az erődöt. Minden, akár kényesnek számító kérdésünkre is kielégítő választ kaptunk.

Az Aranytál étteremben ezután megvendégtünk, majd levezetésképpen átsétáltunk a szlovákiai oldalra, hogy megtekintsük a nevezetes Európa Udvar. Itt minden ház egy-egy európai országot képvisel, az egymás mellett álló épületek egyes nemzetek építészeti sajátosságait tükrözik. Az épületegyüttes megtekintését követően a

csoport egy jó fagyizás után kisvonattal visszaindult Magyarországra, a parkolóban várakozó buszhoz. A kora esti órákban szerencsésen megérkeztünk Taszárra. A jól sikerült kirándulásunkat legközelebb (és remélhetőleg gond nélkül megvalósítható) tatai programunk követi.

KOPPÁNY ZOLTÁN



Szabadságharcról, katonamúltról

A Nagykanizsai Honvéd Egyesület magyar honvédelem napi megemlékezése a város Gábor Áron nevét viselő laktanyájában kezdődött. A résztvevők az egykor itt szolgáló katonák és polgári alkalmazottak emlékére állított emléktáblánál tisztelegtek. Az eseményen megjelent Balogh László, Nagykanizsa polgármestere e napról, a magyar szabadságharc tavaszi hadjáratának 1849. május 21-i sikeréről, Buda visszafoglalásáról és Nagykanizsa katonavárosi múltjáról, majd Bodó László önkormányzati képviselő a város katonai emlékhelyeiről szólt. Az emléktáblánál és a Gábor Áron-szobornál a polgár-



mester, az egyesület képviselői, és az egykor ugyancsak ebben a laktanyában

települt MH 18. Légvédelmi Rakétaezred emlékörzői koszorúztak.

SZÉLJEGYZET

A nagykanizsai tudósítás kapcsán engedjenek meg egy szerkesztői széljegyzetet. A 160 éve, 1860. december 19-én született vitéz báró uzsoki Szurmay Sándor ny. vezérezredes, a Monarchia utolsó honvédelmi minisztere, a Nagy Háború magyar hadvezére volt egykor ezredesként a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred parancsnoka. Később, már honvédelmi miniszterként, ezredtulajdonossá lett az „uralkodó kegyéből”. A még az első világháború napjaiban számára megítélt díszpolgári címét 1930. június elsején, díszes ünnepség keretében vehette át a Nagykanizsa közönsége által „20-asok apjaként” tisztelt hadfi. A Thúry György Múzeum archív fotója, Babics József felvétele ezen az eseményen készült. A díszvendégek sorában középen balról: József főherceg, Gyömörey György főispán és Szurmay Sándor.



M. T. Gy.

A megemlékezés és koszorúzás a volt Thúry György laktanya emléktáblájánál folytatódott. Poprádi Zoltán nyugállományú ezredes, az itt állomásozó dandár utolsó parancsnoka szólt a magyar honvédelem történetéről, a Nagykanizsán egykor szolgáló katonákról, a 14. Thúry György Gépesített Lövészdandárról. A megemlékezés utolsó állomásán, a nagykanizsai temetőben, a hősi halált halt katonák kopjafájánál Tarr Ernő nyugállományú ezredes, az egyesület tiszteletbeli elnöke beszéde után a résztvevők megkoszorúzták az emlékhelyet.

HAJDUK ZOLTÁN
FOTÓ: MÖRITZ ISTVÁN

A XIX. század legbátrabb embere

A kaposvári Noszlopy Gáspár Honvéd Nyugállományúak Klubjának 23 fős csoportja Újvárfalván, a helyi



lakossággal közösen ünnepelte meg augusztus 20-át, államalapítónk, Szent István ünnepét. A helyszín: egyesületünk névadójának szülőfaluja, ahol, pontosabban Noszlopy Gáspár szülőházánál megtartott programon egyesületünk énekkara is fellépett.

Az államalapításról a térség országgyűlési képviselője, Móring József Attila tartott megemlékezést, a 200 évvel ezelőtt, 1820. augusztus 27-én született somogyi forradalmár, az 1848/49-es forradalom és szabadságharc jeles személyiségének életútját, hazánk függetlenségének kivívását szolgáló hősiességét Kiss Péter Pálné polgár-

mester méltatta. A megemlékezés befejezésekként mások mellett egyesületünk koszorút helyezett el a Kossuth Lajos által a „XIX. század legbátrabb emberének” nevezett honvéd őrnagy domborművénél.

Névadónk tiszteletére, a 200. évforduló alkalmából egyesületünk emléktáblát állíttat Kaposváron, amelyet a tervek szerint a nemzeti gyásznapon, október 6-án (e lapszámunk megjelenésének napjaiban, a járvány alakulásától függően) avatnak fel.

PETŐ LÁSZLÓ
FOTÓ: KOVÁCS GÉZA NY. FÓTÓRZSZÁSZLÓS

A katonanép példaképe

„Szent László királyunk a katonai erények, a lovagiasság és vitézség, a bátorság, a leleményesség, a határozott célratörés és a győzni akarás, a hazáért való áldozatvállalás megtestesítője, a katonanép példaképe volt a múltban és maradt napjainkban is.” Ezt Sándor Zsolt vezérőrnagy, az MH Parancsnoksága törzsfőnökének műveleti helyettese mondta a székesfehérvári Prohászka ligetben, a Szent László király napja alkalmából tartott, koszorúzással egybekötött megemlékezésen. A tábormok hangsúlyozta: a honvédelmi és haderőfejlesztési program céljai mellett továbbra is fontos a katonák elkötelezettsége és felkészültsége a



Szent László-i értelemben, szellemi örökségének megtartásával. Az eseményen Spányi Antal megyéspüspök ugyancsak a magyar lövészek védőszentje, a lovagkirály példaképszerepét hangsúlyozta.

A programon a Wathay Ferenc Bajtársi Egyesületet Kertész Zoltán ny. ezredes, tiszteletbeli elnök és Handa László ny. alezredes, titkár képviselte.

SZÖVEG: SZEKESFEHERVAR.HU
FOTÓ: SIMON ERIKA (ÖKFEHÉRVÁR)

Nem mindennapi avató

Szombathelyen, az egykori cs. és kir. 11-es huszárezred laktanyájában nem mindennapi emlékműavatásra került sor június 21-én.

A huszárezredet Mária Terézia (magyar királyként II. Mária) királynő székely

határőrezredként állította fel 1762-ben. Az 1889-ben végül Szombathelyre került husárok részt vettek az első világháborúban, majd a világégés után az alakulat feloszlott. A volt bajtársak gyűjtést szerveztek az egykori laktanyájukban felállí-

tandó huszár emlékműre, az 1925. június 21-én felavatott alkotást azonban 1945 után eltüntették.

A szombathelyi 11-es Huszár Hagyományőrző Egyesületet pályázati segítséggel, az eredeti szobor mintájára, Sejber Mihály kőfaragó remekének köszönhetően, a korabeli helyén állította fel az emlékművet, melyet Drenovác István egyesületi elnök és vitéz Kovács Jenő leplezett le egyebek mellett dr. Hende Csaba, az Országgyűlés alelnöke, valamint a huszár hagyományőrzők jelenlétében.

Az avatáson a Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület is képviseltette magát, Napsugár kórusunk katonadalokkal színesítette a programot.

LASCH BÉLA NY. ALEZREDES, VHBE-ELNÖK
FOTÓ: BUDAI ISTVÁN FOTÓMŰVÉSZ



Határőrök voltunk és maradunk

A határőröknek a június az ünnep hónapja. Az I. (Szent) István uralkodása alatt megkezdett magyar határőrizet megszilárdítása és a határvédelem megszervezése I. (Szent) László király nevéhez fűződik. Emlékét a határőrség mindig is megőrizte, védőszentjeként tisztelte, 1992-től kormányhatározat alapján Szent László napja (június 27.) egyben a határőrség napja lett.

Bár a határőrség 13 éve megszűnt, mi, volt határőrök mindig megtartjuk ezt az ünnepet, és méltóképpen emlékezünk a múltunkra. Határőrök voltunk és azok maradunk.

Ebben az évben a kialakult vírushelyzet miatt kétséges volt az ünnepség, ám szerencsére, ha némiképp csonka létszámmal is, de megtarthattuk megemlékezéseinket. A Szombathelyi Határőr Nyugdíjasok Egyesülete – a szokásos juniális kivételével – több helyszínen leróta tiszteletét, így emlékezve múltunkra.

A volt határőrobjektumban a kopjafánál helyeztük el egyesületünk koszorúját. Részt vettünk Apátistvánfalván, a Határőr Múzeumnál június 28-án tartott központi ünnepségen is, ahol az aktív rendőr



kollégákkal, és többek között a Rendőr Szakszervezetek Védegylete, a Nyugati Szél Motoros Egyesület képviselőivel együtt emlékeztünk. Szép számmal jöttek el a volt munkatársak, egyesületi tagok. Nagy öröm számunkra, hogy volt országos parancsnokunkkal – Béndek József altábornaggal – közösen ünnepelhetünk.

Bucsu faluban – ahol a volt sorállományú katonák kezdeményezésére, szolgálati helyük tiszteletére 2017-ben határőr-emlékhelyet állítottak – koszorúztunk és

mécsest gyűjtöttunk elhunyt bajtársaink emlékére. (Középen zászlócsíkokkal ékített csoportképünk itt készült.) Jó volt látni a sok régi munkatársat, barátot, kollégát és egykori sorkatonát. A volt hivatásos állományúak számára külön öröm jó szívvel emlékezni hajdani szolgálati helyükre, a régi időkre.

Bízom benne, hogy ezt a hagyományt még sokáig tudjuk ápolni, hogy a „határőr” név ne merüljön feledésbe.

ILAUSZKI TIBORNÉ NY. HATÁRŐR ŐRNAGY, ELNÖK

FOTÓ: AZ EGYESÜLET ARCHÍVUMA

Emlékezetőrző körút

A fenti hasábkon is olvashatták: a Bucsu településen szolgált határőrök példás összefogásával 2017-ben határőr emlékhelyet hoztak létre. E sorok írója emlékezetőrző körútja során nem csupán e Vas megyei településen járt...

Győrben, a volt határőr laktanyában elhelyezett emlékhelynél a jogutód szervezettel, a ma szolgáló rendőrökkel együtt tartottuk meg a határőrök védőszentje, Szent László napjának ünnepségét. A koronavírus-járvány miatt kicsit később, de méltóképpen, koszorúzással és mécsesgyűjtéssel emlékeztünk a lovagkirálra. A program során dr. Forrai Zsolt rendőr ezredes, Győr-Moson-Sopron megyei Rendőr-főkapitányság rendészeti rendőrfőkapitány-helyettese egyebek mellett hangoztatta: László király hozott törvényt először a határőrizetről, a határvédelemről.

A megemlékezések sora számomra itt még nem ért véget, ugyanis Komáromban, június 26-án határőr emléktáblát avattak, s pár napra rá egy határőr bajtársi találkozóra mentem Szöny településre, útközben az emléktáblára tisztelem jeléül koszorút helyeztem el, az elhunyt bajtársak emlékére mécsest gyűjtöttem.

(A komarom.hu is tudósított az avatási eseményről. Eszerint az emléktáblát a magyar államhatárt egykor őrző és védő, itt szolgálatot teljesítő határrendőrök, határvadászok, hivatásos és sorállományú, szerződéses határőrök, polgári és közalkalmazottak elkötelezett munkája iránti tisztelet jegyében, a komáromi

és környékbeli volt határőrök, alkalmazottak és családtagjaik adományainak segítségével állították.)

Határőr találkozóra, Bucsu település felé menet megálltunk Szombathelyen, a volt határőrkerület parancsnokság, a későbbi igazgatóság épületénél. A külső falán elhelyezett emléktáblánál (melynek kihelyezését sorállományú határőrök kezdeményezték, s én mondhattam két évvel ezelőtt az avatóbeszédet) feleségemmel, Magdival tiszteletünk jeleként koszorút helyeztünk el és az elhunytak emlékére mécsest gyűjtöttunk.

Újabb helyszín, újabb tisztelgés... Az egykori határőr községben, Bucsu településen minden évben, egyszer-kétszer nagyobb csoportban összegyűlnek és nosztalgiáznak a volt hivatásos és sorállományú határőrök. A visszaemlékezők közül többen tartják egymással a szolgálati idejük alatt kialakult barátságot, tovább viszik a határőr bajtársi szellem szépségeit. Többen családotstul, unokákkal érkeznek és közösen emlékeznek a korábbi időszakra, a határon eltöltött szép emlékekre.

Én nem szolgáltam ezen a határszakaszon, de minden évben részt veszek a csodálatos, közösségünket erősítő összejöveteleken. Mint az idei, júliusi találkozón is, amelyen a résztvevők egy csoportja közös fényképezésre is összeállt az emlékhelynél.

(Az emlékezetőrző házaspár fenti cikkünk fotóján elől balról a 4. és 5.)

TAKÁCS IMRE NY. HATÁRŐR ALEZREDES

„Vajányi”: csodatévő összefogás

Szlovákia, Gömör-Tornai karsztvidék: a völgyekben gyöngyszemekként húzódnak meg magyarok lakta apró települések. Egyik közülük Kecső. A négy-száz lelket számláló falu evangélikus templomának kertjében kisebbfajta csoda történt. A csoda egy hősi emlékmű képeiben, s a kazincbarcikai Vajányi Lajos Bajtársi Egyesület csodatévő munkásságának eredményeképpen jelent meg. Elnökük, Husonyicza Gábor ny. hadnagy információi előtt idézzük a honlapunkon még most is olvasható tavalyi, júniusi hírt. Eszerint tavaly, hosszú évekre visszatekintő együttműködésük jegyében, ismét falunapra voltak hivatalosak. Lőrincz Árpád helytörténész ekkor kiöntötte a szívét: megmaradt a magyar szülőföld és a munka szeretete. De valami mégis hiányzik: egy háborús emlékmű, hiszen a Nagy Háborúban a falu kilenc katonája, a II. világháborúban pedig már huszonegy kecsői áldozta életét a hazáért. Hogy el ne feledjük: Lőrincz Gyula polgármester és a képviselő-testület azonnal az ügy mellé állt.

Nem ragozzuk tovább: lett ötlet, lett segítség, a hősi emlékmű átadási ünnep-

ségét meg is tervezték idén, szeptember 12-ére. Csakhogy jött a vírus újabb lendülete, a határázár, és el kell halasztani az ünnepségen való részvételünket.

A csoda azonban megtörtént: a bánrévei Gránit Depó Hungary Kft. vezetője, Kucsera László és munkatársai az ügy mellé álltak, megfeszített munkával, még a határázár beállta előtt, augusztus utolsó napján a helyszínre szállították Boncsér Árpád szobrászművész alkotását. A „Vajányi” elnöke és néhány tagtársa, azután Lőrincz Árpád helytörténész, Lőrincz Gyula polgármester és a helybeliek erőfeszítéseivel sikerült a többmázsás alkotást sérülésmentesen felállítani a helyén.

Husonyicza Gábor írta szerkesztőségünknek: „Végtelen örömünkre szolgált, hogy a Trianon által elszakított faluban



magyar szalagot tehetünk az emlékezés új szimbólumára, s ha a hivatalos avatás késlekedik is, de ismeretlen falubeliek jóvoltából elkészülhetett az emlékmű előtti első csoportkép.

Köszönet és hála ügyünk felkarolóinak, a Magyar Honvédséghez kötődő szövetségeknek (BEOSZ, HONSZ, HTBKOKSZ), egyesületünk tagságának, a szobrásznak, a Gránit Kft.-nek, a település önkormányzatának és a sok segítőnek.”

Kalocsai „jegyzőkönyv”

Alapzárta, az alapzárta. De mit lehet tenni, ha szerkesztőségünkhöz mégis eljut egy „jegyzőkönyv” egy közösség életének rezdüléseiről, most éppen Kalocsáról. Íme a Dél-alföldi Régió eme szegletében történtek rövid esszenciája, dr. Kovács György ny. mk. ezredes, régióvezető információi alapján.

A régió elnöksége még márciusban várakozó, mégis tetterre kész üzemmódra állt át. Az újratervezés jegyében kölcsönösen tartották a kapcsolatot a tagegyesületeikkel, eközben az éves tagdíj begyűjtése sikeresen lezárult, és sor kerülhetett a továbbképző és egészségmegőrző fórumukra, nemkülönben a küldöttgyűlésre Jánoshalmán, a Bem József Honvéd Nyugdíjas Egyesület közreműködésével.

A kalocsai Honvéd és Rendvédelmi Szervek Bajtársi Egyesülete, a még februárban újraválasztott elnökük, Várszegi Ferencné ny. bv. törzsszázlós vezényletével aktív részese volt a ma-



gyar honvédelem napi, a magyar hősök napi, látványosságokat nélkülöző városi megemlékezéseknek. Az ugyancsak Kalocsán működő Kalocsai Honvéd Kulturális Egyesület Kalocsai Légvédelmi Katonák Hagyományőrző Köre augusz-

tus 14-én tartotta meg éves rendes közgyűlését.

A Kalocsán működő szervezetek képviseltették magukat a honvédelmi miniszter kecskeméti tájékoztatóján, s az államalapítás városi emlékűnnepén is.

Kiútkeresés Trianontól máig

„Erős meggyőződésesem szerint semmi sem használhat többet nekünk, mint a múltunk emlékeivel való foglalkozás. Ha szeretjük a nemzetet, melynek tagjai vagyunk; ha érdekeit előbbre akarjuk vinni; ha jelenét szebbé akarjuk tenni és jövőjét biztosabbá: akkor foglalkozunk múltjával is.” (ifjabb Andrassy Gyula gróf)

A hazánkat megcsonkító és a magyar nemzetet megnyomorító trianoni békediktátumot 100 esztendeje, 1920. június 4-én írták alá. Előkészítéséről és hatásairól napjainkig igen sok vita folyt; képzőművészeti alkotások készültek; publikációk, elemzések, tanulmányok, esszék, történelmi és irodalmi művek jelentek meg kiváló történészek, írók, hadvezérek tollából, csak néhányat említve: Szurmay, ifj. Andrassy, Romsics, Jeszenszky, Ablonczy, Csernok, Király, Zeidler művei, Tóth Á., Sajó, Kosztolányi, Somogyváry, Márai, Vass, Szegfű. Mit is jelent a trianoni béke? Talán a győzteseknek békét, nekünk árnyékot, tragédiát. (A szerző az archívumából származó fotón a Vereckei Honfoglalási Emlékműnél tiszteleg.)

A Nagy Háborút lezáró Versailles-környéki békék szakítottak az évezredes békekultúrával, amely egészen a XIX. század végéig a legyőzöttek megbékéltetésére szolgált. A XX. századra azonban ez a békekötési kultúra átadta a helyét a diktátumoknak, amelyek elsősorban a legyőzöttek megbüntetésére törekedtek, s ez egyaránt érvényes volt az 1919–1922 közötti versailles-i és az 1947. február 10-i párizsi békerendszerre is. Trianon nemcsak a magyarok, hanem az egész Kárpát-medence számára fájdalmas szenvedést, kitelepítést, revizionizmust és újabb háborút hozott.

A tények: a Magyar Királyság 325 ezer négyzetkilométernyi területéből csak 93 ezer maradt. Romániához 103 093 km², Csehszlovákiához 61 633 km², a Szerb–Horvát–Szlovén Királysághoz 62 092 km², Ausztriához 3965 km². Az önállósodott Horvátországhoz 42 541 km² került. Magyarország 21 millió lakosából 7,6 millió maradt. 3,3 millió magyar rekedt határainkon kívül. Elvesztettük az ipar több mint 70%-át, a vasutak és az utak 60%-át, az erdőkről, termőföldekről, hegyekről, folyókról, ásványkincsekről, bányákról nem is beszélve. Elszakították gyönyörű városainkat, a koronázó Pozsonyt, a kincses Kolozsvárt, a vértanú



Aradot, a Rákócziak Kassáját.

Számunkra, katonák számára a traumát, az égbekiáltó igazságtalanságot az ország védtelenné tétele, a hadsereg, a honvédelem megsemmisítése jelentette. Trianon diktálói, a „győztesek” jól tudták, hogy Trianont csak erőszakkal, kényszerrel lehet fenntartani, ezért az 1922. évi XI. törvénycikkkel részletesen szabályozták a létszámot, a szervezetet, a készleteket, a fegyverzetet, a hadianyagok mennyiségét, minőségét, előállítását. Megszegése esetén súlyos büntető szankciókat helyeztek kilátásba. Magyarországot gyakorlatilag teljesen védtelenné tették.

A trianoni zsákmány haszonélvezői a szomszédos államok fegyverkezését semmiféle korlátozásnak nem vetették alá. Magyarország csak önkéntesekből és zsoldosokból álló hadsereget tarthatta fenn, az általános hadkötelezettséget megtiltották. Páncélos járműveket, hadihajókat és repülőket nem gyárthatott és nem is vásárolhatott. A dunai fottilláról is le kellett mondanunk. A létszám nem haladhatta meg a 35 000 főt, beleértve a

pótkereteiket is, ezen belül a tisztek aránya nem haladhatta meg az összlétszám egyhuszadát, az altiszteké az egytizenötöd részét (1750, illetve 2333 fő).

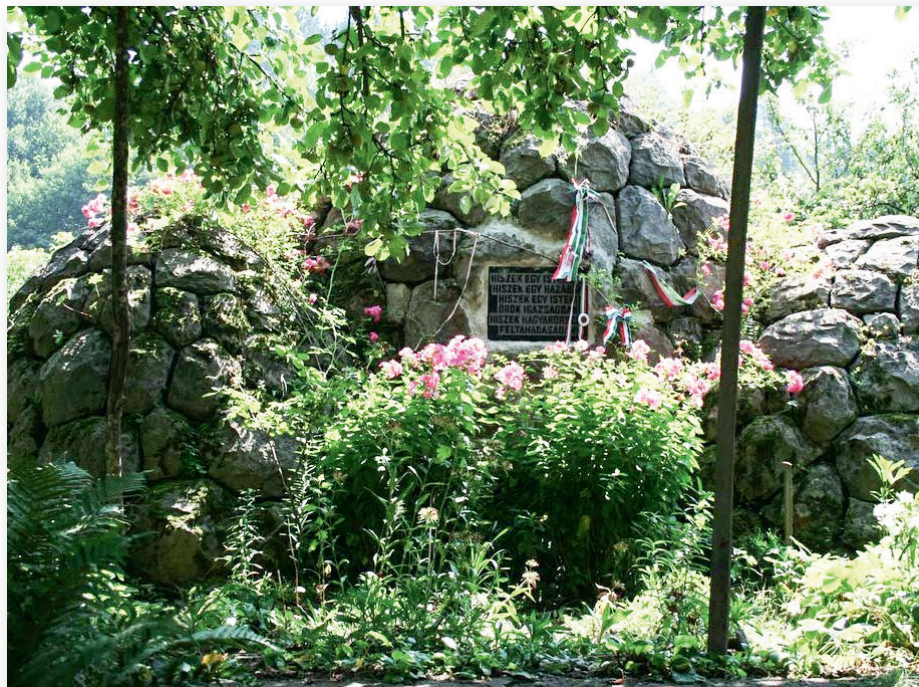
A fegyverkorlátozások szerint a m. kir. honvédségben 1000 főre számítva rendszeresíthető volt 1150 puska vagy karabély, 15 géppuska; összesen 70 aknavető, 105 tábori vagy hegyiágyú vagy tarack. A 10,5 centiméteresnél nagyobb űrméretű lövegeket betiltották. A hadsereg kizárólag Magyarország területén, rendfenntartásra és határszolgálatra volt alkalmazható. A hadvezetésre vagy háború előkészítésére alkalmas szervezetek felállítását, így a vezérkarét is megtiltották. A katonaiskolák növendékeinek számát a tisztikarban beállt üresedések számához kellett igazítani. Sport- és egyéb egyesületek katonai kérdésekkel nem foglalkozhattak. A magyar hadiipart szinte felszámolták. Nem volt szabad előállítani lángvetőt, fojtót vagy mérgező gázokat, azok alkalmazására vagy azok elleni védekezésre használt készülékeket (így gázálcot sem), páncélozott harcjárművet, tüzérségi löveget, vagy hadicélt

szolgáló más gépeket. Fegyvert, lőszert és más hadianyagot csak egy, állami tulajdonban lévő hadianyaggyárban volt szabad előállítani. Az ún. trianoni honvédség 7 vegyesdandárból, valamint a rejtett vezérkarnak közvetlenül alárendelt 4 lovasezredből, 4 tüzérütegből és 3 utászszázalóaljából állt.

Már a diktátum aláírása előtt megkezdődött az ún. rejtés, a titkolt lépésekbe több különböző minisztériumot, szervezetet vontak be, a folyamat része volt a vámőrség, a rendőrség, a folyamőrség, az egészségügyi és a légügyi hivatal. Az 1927. évi VII. törvénycikk a magyarországi Szövetségek Katonai Ellenőrző Bizottság távozása után, annak engedélyével módosította a hadianyagtörvényt. 1927. december 23-án határozat született a hadsereg 3 lépcsős fejlesztéséről. Bethlen István miniszterelnök a hadsereg mielőbbi újraképzését is szorgalmazta. A tiltott fegyvernemek visszaépítése megkezdődhetett, de a hadsereg továbbra sem rendelkezett megfelelő harcokcsikkal, tüzérséggel, használható repülőgépekkel. A fordulópontot az 1936-as év hozta, amikor a páncélos és gépesített csapatok érdemi fejlesztése és a létszámviszonyok rendezése (85 000 fő) megkezdődhetett. 1938. március 5-én a hadsereg és a hadiipar fejlesztésére 1000 millió pengő alappal meghirdették a 3 éves győri programot. 1938. október 1-jén életbe lépett a „Huba” hadrend. A törekvések ellenére is a honvédség létszámában, kiképzettségében és főleg felszereltségében – köszönhetően a trianoni tönkretételnek – még nagyon messze voltunk a korszerűtől, pedig Európa már véstesen sodródott a Totális Háború felé.

Ferdinand Foch marsall, az antanterők főparancsnoka 1919 júniusának végén a versailles-i békediktátum szövegét látva felkiáltott: „Uraim, ez nem béke, ez húsz évre szóló fegyverszünet”. Ma már tudjuk, csak 2 hónapot tévedett, és elindult a Totális Háború, amely ebben a megközelítésben egy világháború volt, két fegyveres szakasszal (Nagy Háború: 1914–1918 és Totális Háború: 1939–1945), közte húszéves fegyverszünettel.

Trianon nem zárta le az első világháborút! Azokkal a kutatókkal, történészekkel értek egyet, akik az ok-okozati összefüggések alapján folyamatként értékelik a XX. századi világháborút, azaz a Nagy Háborút és a Totális Háborút, amelyben katonáink hősiessé helytálltak. Arról, hogy sírjaik hol domborulnak, talán már sohasem lehet pontosan számot vetni.



Ismereteink mai állása szerint 54 országban temettek el magyar katonát. Ezek a hadisírok pedig Albert Schweitzer szerint a „béke nagykövetei.” Ők a mi katonáink, akik a legdrágábbat: életüket adták a hazáért. (Az Ojtozi-szorosnál található Hármashalom-határkőről az erdely-szep.hu fotóját közöltük.)

Mi, magyarok tudjuk, hogy a „honvéd” a legszebb szó a világon. A legszentebb kötelesség pedig a „hon védelme”. Az elmúlt több mint 170 esztendőben a honvéd alatt elsősorban a közkatonaikat, a sorkatonaikat értettük, akik vigyázóan álltak és néztek szembe az ellenséggel, mint egy ostromlott vár bástyafokai, voltak bár ők kalandozó könnyűlovassok, az Árpádok, az Anjouk, a Hunyadiak vértesei, a török idők végvári vitézei, a kuruc felkelések bocskoros katonái. Ők vitték őrhelyről őrhelyre, bástyafokról bástyafokra a véres kardot, ezt az ősi magyar szimbólumot, hogy „Veszélyben a Haza!” Szent kötelességüket teljesítették, esküjükhöz híven, az utolsó csepp vérükkel is hazájukat védték.

A honvéd szó megalkotása Kiss Károly, a magyar 37. (Máriássy) sorgyalogezred jeles műveltségű főhadnagyának nevéhez fűződik. S ahogyan e szó egyszerre jelentette az állandó folyamatosságot – a mindenkor magyar haderő katonáját –, úgy értékelődött át időszakról időszakra. Gondoljunk csak 1848–1849 huszárjaira, akiket akkor (és csakis e másfél fényes esztendőben) szintén honvédek neveztek. A Monarchia és a Nagy Háború honvédjére, aki magyar királyi katona volt, miközben a magyar kiegészítésű császári

és királyi ezredek katonáját a baka szóval különböztették meg tőle. 1919 hősiessé harcoló honvédjére. A Totális Háború mínusz 30 fokos hófúvásában a hazavezető utat kereső katonára, aki elhitte a propagandának, hogy 2000 kilométerre a hazától is a hont védi. 1945–1948 országot újjáépítő műszaki katonájára, az újjászülött honvédség honvédjára. Aztán ott volt a Magyar Néphadsereg harcosa, akinek egy idő után legalább a rendfokozatában visszaadták a honvéd nevet. Végül a rendszerváltás folyamatában országa védelmére és nemzete szolgálatára újból, immáron – és helyesen – politikamentesen esküt tevő honvédjére.

Napjainkban pedig, amidőn újra kezdődött a Magyar Honvédség átfogó átalakítása: a Zrínyi 2026 honvédelmi és haderőfejlesztési program, újból át kell értékelnünk a honvéd és honvédség fogalmát, szervezetét, feladatrendszerét, haditechnikáját, felszerelését. Történelmi ismereteink és tapasztalataink alapján meggyőződéssel állíthatjuk, hogy a magyar katona mindenkor esküjéhez híven, tudásának legjavát adva teljesítette feladatait. Békében és háborúban közülük sokan váltak hőssé, példaképpé, olyan cselekedeteket hajtottak végre, amelyek soha nem merülhetnek a feledés homályába. Az új évezredben pedig mindezeket a nemes hagyományokat a hivatásos, önkéntes, szerződéses, tartalékos és nyugállományban lévő katonáknak, köztük a BEOSZ-hoz kötődő bajtársaknak kell átvenniük.

DR. HABIL. HOLLÓ JÓZSEF NY. ALTÁBORNAGY
FOTÓ: ERDELY-SZEP.HU ÉS A SZERZŐ ARCHÍVUMA

Pákozdi: a békefenntartók napján

A Pákozdi, Sukoró, valamint Pátka térségében 1848. szeptember 29-én zajlott pákozdi csata emlékére 1951-ben állított obeliszk környezetében katonai emlékparkot alakítottak ki, amelyet 2011 novembere óta, országgyűlési döntés alapján ma már nemzeti emlékhelyként ismerünk. A hivatalos nevén Katonai Emlékpark Pákozdi – Nemzeti Emlékhely (KEMPP) látogatói gazdagon berendezett kiállítási termekben, látnivalókban bővelkedő külső tárlatokon, emlékpontokon, obeliszkek közt sétálva ismerkedhetnek meg az 1848 júliusában létrejött magyar honvédség történetével, a hősi szabadságharccal, valamint napjaink katonái, nemkülönben a mindenkor magyar békefenntartók áldozatos szolgálatával.

Mint minden évben, idén is megemlékezést tartottunk a parkban lévő magyar békefenntartók emlékművénél május 29-én, a békefenntartók napján. A Békefenntartók Bajtársi Egyesületének képviselőjében az egyesület elnöke, Varró Ferenc ny. ezredes, Herdics Antal ny. alezredes, elnökségi tag és az egyesület tagja, Papp István alezredes, míg a Balassi Bálint Bajtársi Egyesület nevében Vámosi János ny. alezredes, jelen írás szerzője koszorúzott. Ez alkalomból ugyancsak koszorút helyeztek el a Honvéd Hagyományőrző Egyesület és az emlékpark képviselői. A programot



megtisztelte jelenlétével Sáfár Albert dandártábornok, a Magyar Honvédség Parancsnoksága törzsfőnökének támogató helyettese is.

Sajnos a békefenntartásban elhunyt bajtársaink emléke előtti tisztelgés ezúttal visszafogott, „csendes” megemlékezés lehetett a koronavírus-járvány korlátozásai miatt.

Külön köszönjük a kitűnő szervezést Görög István ny. ezredesnek, a KEMPP ügyvezetőjének és kollégáinak.

Az 1973-as első vietnámi békefenntartó kontingens hadnagya:

VÁMOSI JÁNOS NY. ALEZREDES

FOTÓ: KEMPP



Az újságíró notesze

Notesz? Ír még valaki efféle papíralapú készsége? Nem hiszem. Azt viszont hiszem, hogy a tíz év múltán előbogarászott lapocskáimon másutt fel nem fedezhető sorok álltak. Mementóul egy magyar misszió 1975-ös végkifejletéhez. A történet számai a második indokínai (vietnámi) háború befejezéséig nyúlnak vissza, amikor is (Párizsban, még 1973 januárjában aláírt) egyezmény alapján, nemzetközi ellenőrző és felügyelőbizottság (NEFB)

tagjaként három váltásban 636 magyar katona, „civil” diplomata szolgálta a béke, a fegyverszünet betartásának ügyét. Olvassunk csak bele...

„Nagy Gyula nyugállományú ezredes emlékei:

Néhányan, 1975. április 28-a délutánján a városban mulattuk az időt, egy társunk pedig a légibázis, vagyis a magyar tábor 120-as, központi épületében főzött. Alkalmi szakácsként »engem szolgált«, mivelhogy 34. születésnapomat akartuk megülni aznap este. Igyekeznünk kellett vissza a bázisra, mert ottól kijárási tilalom volt. Alig múlt néhány perccel öt óra, amikor két katonai repülőgép rárepülést hajtott végre a tábor ellen. Később sikerült rekonstruálni néhány részletet. A dél-vietnámi hadseregből gépével dezertált két pilóta az akkor már az északiak uralta Da Nang-i repülőtérré. Ott azután feladatuk kapták, hogy semmisítsék meg a Tan Son Nhut-i irányítótoronyt, betonját pedig tegyék alkalmatlanná a legkisebb repülőgépek fogadására is. Szép munkát végeztek. Na de készen volt a marhapörkölt nokedlivel, mellé a jó kis uborkával. Gondoltuk, csak nem hagyjuk megromolni, csak megtartjuk a születésnapomat

Éjfél körül aludni tértünk. Hajnali négykor aztán elszabadult a pokol. Arra ébredtem, hogy rám szakad az ablak, tokostól. Azokban a percekben kezdődött el Saigon ostroma, szakszerűen, tűzérési előkészítéssel. Meglehet, a dél-vietnámi csendőrök mögöttünk lévő kaszárnája volt a „célkeresztben”, de nyilván, mint máskor is, biciklinek támasztott fegyverrel lőttek, és célkereszt meg szakszerűség



híján 122 milliméteres rakétájuk hozzám tévedt be. Én elővettem a magnómat, s a szalagra mondtam: csodálatos reggelre ébredtem a 34. születésnapom hajnalán... Azután körbementem, s valami készletet érezve, mindenkivel csináltam egy kis kérdezz-feleleket. Most is megvan a felvétel. A lányok aranyosak voltak, kávét főztek, miközben mindannyian lélekben felkészültünk a „lesz, ami lesz” cseppet sem reményt keltő helyzetre. Miben is reménykedhettünk volna néhány óra múlva, amikor az udvaron a tábori csendőrök hirtelenjében húztak egy kört körülöttünk krétával, s megfenyegettek bennünket, hogy aki azon kívülre lép, lelővik.

Tóth G. János ezredes barátom, a NEFB katonai parancsnokának egyik helyettese valahogy a városban rekedt. Ez végül is szerencsés helyzetet teremtett, mert iszonyatos megpróbáltatások árán, de bejutott az amerikai nagykövetségen tartózkodó Thomas Polgárhoz (Polgár Tamáshoz), a CIA indokínai rezidenséhez, aki igyekezett is segítségünkre lenni. Előbb helikoptereket küldetett a bázisra, amelyek nem tudtak leszállni az elektromos vezetékektől. Ezután a legnagyobb meglepetésünkre, Tóth G. János ezredes az amerikai biztonsági szolgálat egyik aligazgatójának társaságában, és ami még megnyugtatóbb volt, állig felfegyverzett fülöp-szigeteki katonákkal kísérve megjelent a bejáratnál.

Nem részletezem tovább, hogy milyen nehézségek közepette jutottunk ki a bázisról, jutottunk el a saigoni Palace Hotelba, a kritikus esetekre kijelölt tartálék helyünkre. És már nemcsak történel-

mi, hanem filmtörténeti események zajlottak 29-én. Éjjel menekültek az amerikai diplomaták, filmekből ismert Saigon rádiójuk sorra közölte az evakuálás pontjainak kódjeleit. Mígnem aztán 30-a délutánján szállodánk előtt megjelentek a vietnámi néphadsereg felderítőjőrői, három autóval – Győrben gyártott három FUG-gal! Kiderült, hogy a 10. hadosztály katonáihoz volt szerencsénk, akik menetből támadtak Hanoitól idáig, és sokkal jobban ismerték a Ho Shi Minh-ösvényt, mint a párizsi

egyezményt, az annak alapján létrehozott NEFB-et, és a béke elősegítésére idejött magyar kontingenst.

Néhány nap múlva a velünk jó munkakapcsolatot ápoló DIFK-es Thuan tábornok segítségével visszamentünk a légibázisra. Ekkor azonban megjelent a 10. hadosztály parancsnoka, és közölte, letartóztat bennünket, foglyok vagyunk. Ismét magyarázkodás, hogy mi magyarok vagyunk, a békét jöttünk elősegíteni, mit akarnak tőlünk? Megint szerencsénk volt, a parancsnok hosszas telefonálgatás után megnyugodott, mi pláne. Még egy finom zöld teára is meghívott bennünket. Elérkezett május 9-e, s egy lengyel repülőgép fedélzetén Varsóba érkeztünk, onnan az értünk küldött Ancsával meg Budapestre. Mai napig őrzöm a listát, az épségben hazatért tizennégy katona és hat diplomata nevét, szobaszámmal...”

Tudom, a NEFB-misszió veteránjai, akikről az eltelt évtizedekben méltatlanul kevés szó esett, az 1989-ban megalakult Magyar–Vietnámi Baráti Társaság keretében rendszeres találkozókon emlékeznek a Dél-Vietnámban teljesített szolgálatukra. Tudom, a pákozdi békefenntartó napi tudósításunk szerzője szívéből jövő büszkeséggel írta: „Vámosi János ny. alezredes, az 1973-as első vietnámi békefenntartó kontingens akkori hadnagya.”

(Dr. Botz László ny. altábornagy, az MVBT elnökének archívumából való fotó 1973-ban, a dél-vietnámi ideiglenes forradalmi kormány képviselőinek és a magyar kontingens tagjainak találkozásán készült.)

M. T. Gy.

Az utókor tisztelete

Hazánkban az idei magyar hősök napját (május utolsó vasárnapját) több esemény is emlékeztetessé tette. Ezen a napon volt a mindannyiunk jövőjét képviselők napja, a gyermeknap is. A keresztény egyházi számítások alapján az idei évben ugyancsak erre a vasárnapra esett pünkösdvasárnap, a Szentlélek eljövételének a napja. Meglehet, 2020-ban minden megemlékezést biztosan beárnyékolta a koronavírus-járvány. A vírustól való félelem nemcsak hogy beárnyékolta, de majdnem elfelejtette velünk a megemlékezéseket. A magyar hősök napjáról, annak eredetéről csak pár emlékeztető sor. Az 1917. évi VIII. törvénycikk kimondta, hogy nemzetünk hősi halottainak kegyeletteljes tiszteletét megfelelő módon kifejezésre kell juttatni, és az utókor számára meg kell örökíteni. Ezt az 1924. évi XIV. törvénycikk még hét pontban szabályozta. (Itt rögzítették: május utolsó vasárnapja...) A honvédség számára a megemlékezést még két körrendelet szabályozta 1942. április 25-ig.

Az Országgyűlés tizenkilenc eszten-deje alkotta meg 2001. évi LXIII., a magyar hősök emlékének megörökítéséről



és a magyar hősök emlékünnepéről szóló törvényt. Ebben kinyilvánították: a magyar hősök napja minden év május utolsó vasárnapja. A törvény szerint a magyarság ezer esztendeje alatt, fegyverrel vagy fegyvertelenül harcoló összes férfi és nő, aki a magyar haza védelmére kelt, tettével kiérdemli az utókor tiszteletét. Szombathelyen a ma-

gyar hősök napi megemlékezést e szép és magasztos gondolatok jegyében tartottuk meg, a Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület, a Honvéd Hagyományörző Egyesület, a 350. Szent Márton Cserkészcsapat, és a BEOSZ nyugat-dunántúli régióvezetője programját Jagadics Péter ny. alezredes kezdeményezte.

A Hősök Temetőjében koszorúztak és mécseket gyújtottak a résztvevők, majd az első világháborús emlékhely-nél szintén virágok elhe-

lyezésével emlékeztek meg a hősökről. A második világháborúba vonulók vasútállomáson elhelyezett emléktáblájának megkoszorúzásával fejeződtek be megemlékezéseink. Természetesen mindvégig vigyáztunk egymásra, betartottuk a járványügyi előírásokat.

KÉP ÉS SZÖVEG: LÁSZLÓ ATTILA

Imába foglalt hősök

A magyar hősök napja alkalmából a Honvéd Bajtársi Klub, Tata város önkormányzata és az MH 25. Klapka

György Lövész dandár közös, koszorúzással egybekötött megemlékezést tartott a Magyar Zoltán Művelődési Ház



szomszédságában lévő II. világháborús emlékműnél. Mintegy hatvanan jelentek meg az egészségügyi előírások követelményeit betartva, hogy leróják kegyeletüket és tiszteletüket a hazáért életüket áldozó hősök emléke előtt.

Nemzeti imádságunk, a Himnusz el-éneklése után e sorok írója szólt arról, hogy a katonavárosban, Tatán mindig tisztelettel emlékezünk meg a hősi halált halt katonákról. Ezt követően Kemény Balázs tagtársunk mondta el szívhez szóló, A hősi emlékmű című saját versét, majd Nemes János ny. törzsszászlós beszédében emlékezett meg Zrínyi Miklós születésének 400. évfordulójáról, a Rákóczi- és az 1848/49-es szabadságharcunk hőseiről. Külön figyelmet szentelt a II. világháború befejezésének 75. évfordulója kapcsán a tatabai bajtársak helytállásának.

Ezután Papp László református lel-kész imát mondott az elesettekért, majd a jelenlévők együtt mondták el a Miatyánkot.

SÁRKÓZI JÓZSEF, A KLUB ELNÖKE

„Bem”: összetartók és ünnepeltek

A Covid-19 koronavírus elleni küzdelem karanténja a Bem József Bajtársi Egyesület idei programjainak többségét kíméletlenül kitörölte a naptárból, tagjainak hagyományosan szoros kapcsolata azonban ezekben a hetekben sem szakadt meg. Miközben fegyelmezetten otthon maradtak, a közösségi médiafelületeken, internet adta lehetőségeket kihasználva, illetve telefonon tartották a kapcsolatot, sőt többen segítettek a bevásárlásban azoknak, akik nehezen tudtak elmenni a boltokba. Mások elővigyázatosan, de rendszeresen felkeresték az egyesület klubhelyiségét, szellőztettek, meglocsolták a kerti virágokat, összegyűjtötték a letört faágakat. Egy csoportunk a lakótelep épületei közti parkos területen – maszkban, egymástól két méterre – csoportos „tornaórát” tartott. Amikor pedig a korlátozások enyhülése lehetővé tette, július közepén sor került az első „szalonnasütős” kerti összejövetelre.

Ezután, július 23-án már az éves terv



szerint került sor a „kerek évfordulósok” megünneplésére. A hosszú idő óta nagyon várt közös programon a tagság több mint kétharmada megjelent. (E sorok írásáig egyetlen tagunk sem kapta el a vírust!)

Az ünnep most is öntevékeny kultúrcsoportunk, a „felolvasó színház” műsorával indult. A Szentandrassy András ny. őrnagy, Hugyecz György ny. alezredes

és könyvtárosunk, Bíróné Fürst Judit által az alkalomhoz válogatott írások felolvasása után Pintér Sándor t. főhadnagy saját költeményeiből többet is elszavalt az ünnepelteknek. A lelkes tapssal jutalmazott műsort követően Koós Gábor, az egyesület elnöke pezsgővel köszöntötte a tizenkilenc ünnepeltet, majd emléklapokat adott át az idén kerek születésnapjukhoz érkezett klubtagoknak. Közülük Juhász

József nyugállományú ezredes volt a korelnök 90. életével, de Józsi bácsi elfoglaltsága miatt nem tudott részt venni az ünnepségen.

A „gulyáságyúban” készült ízeltes estebédért köszönet Torják Péternek, a zenei „háttérért” pedig Vizi Ferenc ny. alezredesnek.

BÜKI PÉTER NY. ALEZREDES

Hurrá, nyaralhattak!

A hírlevél hasábjain mindig is örömmel számolunk be gyermekek nyaralásáról, a jövő nemzedékének önfeledt táborozásáról. Kiváltképp jó, hogy ezek a programok honvédségi programok. Kiváltképp jó, hogy honvédségi üdülőben, Balatonakaratyán idén is több turnusról szólhattak a hírek. Kiváltképp jó, hogy ehhez forintokban kifejezhető segítséggel járult hozzá mindennapjaink szövetségese, a Magyar Honvédség Szociálpolitikai Közalapítványa. Kiváltképp jó, hogy az MH Rekreatív, Képzési és Konferencia Központ gyorsmérlege e sorok írásakor már elkészült.

Eszerint: a koronavírus-járvány enyhülése után sikerült katonák és honvédségi alkalmazottak gyermekei számára

néhány feledhetetlen programmal előrukkolni. A gyorsmérlegben olvasható: az idei hat turnusban összesen 186 gyermek vett részt, közülük 137-en kapták meg a közalapítvány 50 000 forintos támogatását. Egybevetésképpen:



a gyermektábor teljes költsége gyermekenként 55 000 forint volt.

Hisszük, a gyorsmérleg a jövő évi tervekhez is kedvet ad. Megállapították: a sokszínű program minden turnusban nagy sikert aratott, csoportonként indult kirándulóbusz a kislódi Sóbrí Jóska bakonyi élményparkba, ki-ki kedve szerint belepillanthatott a vitorlázás rejtelmeibe, az interaktív kincskeresést a győri Premium Show Bt. szolgáltatta, a Jászkun Magyar Királyi Honvéd Hadikultúra Alapítvány mindegyik turnusban tartott katonai hagyományörző bemutatót, a strandon működő vízi mentő-szolgálat tagjai pedig elbeszélgettek a gyermekekkel a munkájukról, a Balatonon leselkedő veszélyekről.

M. T. Gy.

FOTÓ: MH RKKK FB-OLDAL

Gyorsreagálásúak jubileuma

A rendszerváltás harminc évvel ezelőtti időszaka a politikai szemléletváltásnak köszönhetően megélenkülő társadalmi mozgást is eredményezett. Az újonnan megjelenő gondolatok nem kerültek el – az egyébként zárt és parancsnoki vezetési rendre épülő – honvédségi szervezeteket sem. Az akkori kezdeményezések eredményeképpen – immár harminc év elmúltával – mostanában egymást követik azon szervezetek évfordulóit, amelyeket a rendszerváltás időszakának köszönhetően új elképzelésekkel indítottak el, és kiállva az idők próbáját, azóta is működnek, betöltik fontos szerepüket.

Egy ilyen jeles évforduló az MH Szociálpolitikai Közalapítvány 30 éves jubileuma. A közalapítványt említve, elsősorban a segélyezés rendszere jut eszünkbe, ami különösen a nyugállományúak vonatkozásában természetes, de az elmúlt harminc év tevékenysége ennél szélesebb feladat- és támogatási rendszert, tapasztalatot, s hogy katonai szakkifejezéssel éljünk, hozzáértésen alapuló gyorsreagálást takar.

Akkori nevén a Magyar Honvédség Szociálpolitikai Alapítványa törvényes működését 1990. május 9-én kezdhette meg. A negyvenmillió forint alaptőkével létrehozott szervezet, alapító okiratában feladatául vállalta, hogy elősegíti a honvédségtől létszámcsökkentés miatt távozni kényszerülők munkába állását, a polgári életbe való beilleszkedését, valamint támogatja a szociálisan rászoruló állomány tagjait és a honvédségi nyugállományúak, nyugdíjasok körét.

Az évek során a jogszabályi változások



sok és a támogatotti kör bővítése miatt többször vált szükségessé az alapító okirat módosítása. Ilyen volt a felajánlott személyi jövedelemadó 1%-nak fogadásával kapcsolatos változás, vagy 1998-ban a közhasznú szervezetté történő minősítés. Az alapítvány életében 2004-ben kiemelt jelentőségű átalakulás következett be: ekkortól működik a szervezet MH Szociálpolitikai Közalapítvány néven és az alapítói jogokat – felhatalmazással, majd 2011-től kormányhatározattal megbízva – a honvédelmi miniszter gyakorolja.

Már az alapításkor kiemelt feladat volt a munkába állás támogatása. Ne feledjük, hogy a '90-es évek elejétől megindul és több ütemben zajló haderőreform lépéseinek velejárója volt a

létszámcsökkentés. A csökkentés olykor sokakat érintett, és – az akkori törvényi szabályok adta lehetőséggel élve – csak részben lehetett a megoldás a nyugállományba helyezés, gyakori volt az is, hogy a polgári életben történő beilleszkedés pályamódosítást jelentett.

Munkába állás támogatása kapcsán talán a „Norvég” programban való részvétel a legismertebb, azonban már azt megelőzően is indultak támogató programok. Itt kell megemlítenünk az akkori kuratórium által 1991-ben elfogadott, 1993-ig tartó részletes át- és továbbképzési programot, melynek

keretében a résztvevők OKJ-s végzettséget adó tanfolyamokon szerezhettek új, munkavállalásra lehetőséget teremtő képességeket. Később, 1995-től a Honvédségi Dolgozók Szakszervezetével, és a SZTÁV Felnőttképző Rt.-vel kötött megállapodás alapján újabb, hároméves program indult, amelynek keretében 791-en tettek eredményes vizsgát.

A már említett „Norvég” programban való részvételtől 2008-ban döntöttek. A „katonák munkaerő-piaci reintegrációjának képzési programja” kiemelt támogatású projekt célcsoportjai a 1990–2010 között, különböző időszakokban a honvédségtől nagy létszámú fiatalon kivált hivatásos és szerződéses katonák voltak. A megvalósulási időszak 2009 és 2011 közé esett. A „Tégy Önmagadért” felhívás keretében mintegy 18 000 főt szólítottak meg, s végül több mint 5000-en regisztráltak a programba. A projekt zárását követően 2011. május és 2017. augusztus között hajtották végre a támogatási szerződés által meghatározott és a projektfenntartási tervben rögzített feladatokat. Az időszak alatt több mint 700-an fejezték be eredményesen a választott képzésüket.

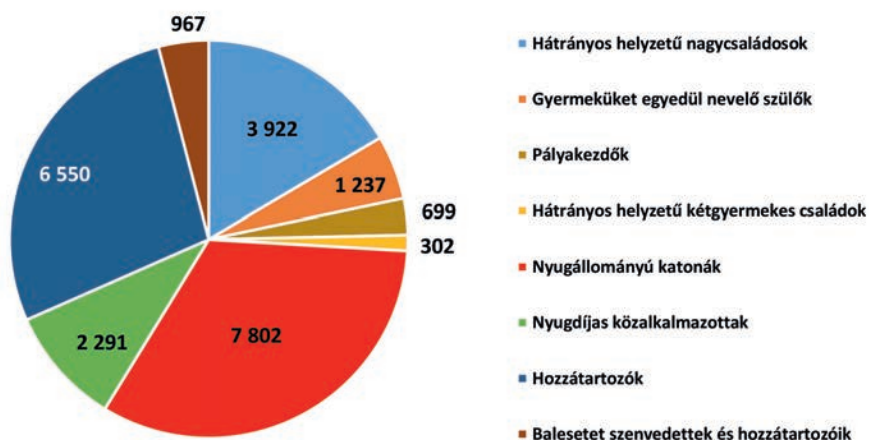
A munkaerőpiac kedvező változásai és a kormányhivatalok által meghirdetett államilag finanszírozott képzések jelentősen csökkentették a közalapítványhoz képzési támogatásért pályázók számát. Erre figyelemmel a kuratórium 2019-ben a pályázati lehetőséget felfüggesztette.



A támogatási rendszer a kezdetektől fogva kiterjed az aktív személyi állomány szociálisan rászoruló tagjaira, a nyugállományú katonákra, a nyugdíjas közalkalmazottakra (honvédségi alkalmazottakra), az özvegyekre és árvákra, valamint a szolgálatteljesítés közben maradandó egészségkárosodást szenvedett katonákra, illetve hozzátartozóikra.

A közalapítvány munkájában mindig fontos szerepet kapott a szociális körülmények követése, melyet nemcsak az együttműködő szervezetekkel meglévő szoros kapcsolat, hanem olykor támogatott kutatások, felmérések adatai tettek (tesznek) lehetővé. Az adatokra támaszkodva, vagy egyszerűen a kialakult új élethelyzeteket látva került sor több ízben a jogosult kör bővítésére. Így először a gyermeküket egyedül nevelő szülők, majd a kétgyermekes családok támogatása, és legutóbb – alig három éve – a gyermektáboroztatás támogatása is bekerült az alapító okiratba. Itt jegyezném meg, hogy minden bővítés megfelelő anyagi háttér biztosításával valósult meg, és soha nem okozott hátrányt a korábbi célcsoportok támogatásánál. A támogatási összeg is jelentősen változott az elmúlt harminc évben. A kezdeti, minimálisan és adómentesen adható 16 000 forint mára 50 000-re emelkedett, de az elmúlt években nem volt ritka a 100 000 forintot elérő segély sem. Ugyancsak fontos, hogy a kuratórium mérlegelésétől függően túlléphető az egy főre eső jövedelmi összeghatár is. Külön érdemes kiemelni, hogy a közalapítvány egyes célcsoportokat megkülönböztetetten kezelt. Ilyen volt az 1990–1999 közötti időszakban a megyei hadkiegészítési parancsnokságok segítségével elvégzett felmérés alapján a megromlott egészségi állapotú, alacsony

Az MH Szociálpolitikai Közalapítvány által segélyezett célcsoportok (fő) 1990-2019.



jövedelmű, 70 éven felüli nyugállományúak úgynevezett csoportos támogatása, melyet minden év karácsonya körül kaptak meg. Kiemelt figyelmet fordítottak a családok támogatására, különösen a gyermeküket egyedül nevelő szülőkre, és meg kell említeni azt is, hogy 2017-ben közel 450, árvaellátásban részesülő kapott egyszeri támogatást.

A segélyezésnél hatékony és szervezett együttműködés valósult meg az MHP Személyzeti Csoportfőnökséggel, a Humánszolgálati Csoportfőnökséggel, az MHP Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnoksággal és alárendeltjeivel, valamint a katonai szervezetek humánszolgálatával. Az érdekképviselői szervezetek, a nyugállományú-klubok, a BEOSZ tagszervezetei segítették a közalapítvány által az MH szociális gondoskodási körébe tartozók gondjait enyhítő segélyezési tevékenységet. Természetesen elengedhetetlen a közalapítvány munkatársainak és a kuratórium tagjainak eredményes szak-

mai munkája is. A titkárság munkatársainak köszönhetően már az indulást követő években kidolgozták, majd folyamatosan pontosították a szervezeti és működési szabályzatot, a számviteli politikát a hozzá tartozó szabályzatokkal együtt. Elkészült az iratkezelési, bizonylati, szolgáltatási és adatvédelmi szabályzat, s 2004-ben kidolgozták a szociális segélykérelmek, képzési támogatások adatainak számítógépes feldolgozásához szükséges nyilvántartó és adatbázis-kezelő programot, amely azóta is biztosítja a naprakész feldolgozást, a célcsoportok szűrését, a megbízható adatszolgáltatást. 2005-ben elindult a közalapítvány honlapja (www.hka.hu), amelyet ma már a korszerű tájékoztatás elengedhetetlen részeként tarthatunk számon. 2015-ben pedig bevezették a banki átutalásokat jelentősen egyszerűsítő és gyorsító giro-rendszert.

A közalapítvány három évtizedes múlttal a háta mögött maradéktalanul teljesíti az alapítói szándék szerinti közfeladatát. A megszerzett tapasztalat és a sok tekintetben megkövetelt megújulás után ma már nem szokatlan, hogy azonnal tud reagálni egy – olykor tragikus – eseményre, vagy meg tud felelni a rendkívüli helyzetek adta kihívásoknak is. A jubileum nemcsak ünnep és visszatekintés, de felelősség is a további hatékony működés érdekében.

(Forrás: az MH Szociálpolitikai Közalapítvány titkára, Gyuris Mihály Visszatekintés című írása.)



SZTANÓ ZSUZSANNA NY. ÖRNAGY,

A KURÁTORIUM TAGJA

„Balassi”: újratervezés köszöntésekkel



A Balassi Bálint Bajtársi Egyesület Elnöksége július végén tartotta (a Covid-19 járvány szorításának enyhülése utáni) első elnökségi ülését. A több hónapos kényszerű szünet után örültünk az újbóli találkozásnak és barátaink közül mindenki szerencsésen „legyőzte” a veszélyt.

Elnökünk, Galló István ny. ezredes javaslatára megtárgyaltuk a karantén nyomán kialakult helyzetet és az aktuális feladatokat. Ezt követően elismerések átadására és a születésnaposok köszöntésére került sor.

Március 15-e, az 1848/49-es forradalom és szabadságharc kezdetének napja alkalmából két elnökségi tagunk honvédelmi miniszteri elismerését a járvány miatt csak most tudta átadni Szabó Tünde őrnagy, a Katonai Igazgatási Központ mb. parancsnoka. Mühlbacher Mária munkáját hollóházi váza, Szántai Istvánné ny. törzsszászlós tevékenységét pedig Aranykor Kitüntető Cím bronz fokozatának adományozásával ismerte el dr. Benkő Tibor.



Ülésünk másik fénypontja a jubileumi születésnaposok köszöntése volt.

Hoffman Ernő ny. alezredes 85. életévét töltötte be, a három ünnepelt bajtársunk közül ő a doyen. Elnökségi tagként múlhatatlan érdemeket szerzett a rendezvények előkészítésében és lebonyolításában. Szombathelyi Ferenc ny. altábornagy a

maga 80 évével hatalmas tapasztalatú tábornok, a Magyar Honvédség múltjának és jelenének kiváló ismerője. Nézeteit szóban és írásban rendszeresen megosztja társaival.

Magócsi Zoltán ny. ezredes „fiatalabb”, „éppen hogy csak” 70 éves. Az egyesület elnökhelyettese, a szövetség honlapjának felelőse. Főművére, a nyugdíjasként létrehozott és működtetett Balassi Kórusra méltán lehet büszke.

Mindhárom ünnepeltre egyaránt jellemző, hogy katonai pályájukat hivatásként élték meg, és még ma is büszkén, kompromisszumok nélkül tekintenek vissza múltjukra. Másik hasonlóságuk: tenni akarnak a bajtársaikért, ezt cselekedeteikkel is bizonyítják.

Végezetül: mindhárman megkapták egyesületünk emléklapoktját és ajándékát, valamint a Katonai Igazgatási Központ mb. parancsnokának ajándékcsomagját.

RUSZNYÁK JÓZSEF NY. ALEZREDES
FOTÓ: KISÉRI-NAGY FERENC



Lapzártakor „gyűjthettük be” a facebook-hírt Magócsi Zoltán ny. ezredes és a fotót készítő Erdős László ny. ezredes jóvoltából.

A „Balassi” elnöksége augusztus 24-én terv szerinti kibővített ülésen tekintette át a folyamatban lévő pályázatokat, illetve új pályázat benyújtásáról is döntött. Elhangzott: terveik szerint, a vírus előidézte korlátozásokhoz igazodva, részlegesen beindítják kórusuk próbáit.

A program során köszöntötték Mihalik Sándornét (80), Szántai Istvánné ny. törzsszászlóst (65) és Vámosi János ny. alezredest (70) jeles születésnapjuk alkalmából.

Az utolsó magyar hadifogoly

Örömmel olvastam a Múlt-kor történelmi magazin augusztus 11-ei cikkét, melyben megemlékezik Toma András, az utolsóként ismertté vált szovjetunióbeli hadifogoly 56 év utáni hazahozataláról. Csak egy pár sornyi idézet: „Ferihegyen egyre nőtt a feszültség; több mint negyven újságíró és fotós akcióra éhesen és ugrásra készen várta a gép érkezését. 2000. augusztus 11-én, a lenyugvó nap alatt az idegek pattanásig feszültek, amikor az Oroszországból érkező gép megérintette a leszállópálya betonját. A repülőgépen egy idős férfi utazott, aki rövid időre világsztárrá változott. Toma András 53 évet töltött elfeledve a messzi orosz földön egy elmeegógyintézetben, és az utolsó magyar hadifogolyként térhetett haza.

A fotósok és az operatőrök egymást taposva gyülekeztek a tolokocsiba ültetett Toma András körül, hogy minél jobb képeket készíthessenek az utolsó magyar hadifogolyról. Toma hazaérkezése nemzetközi érdeklődést váltott ki...” Öröömöm pedig nem ok nélküli, hiszen Toma András hazahozatalának, itthoni fogadtatásának, élete utolsó perceinek részese lehettem.

A cikkben említett Veér András, és a Magyar Honvédséget képviselő (a BEOSZ akkori ügyvezető elnöke) Erdős László alezredes mellett sokan

tették a dolgukat, hogy Toma András ne csak hazatérhessen, hanem felkusszák családját, és több mint fél évszázad után ismét egymásra találhassanak.

Veér András az akkori ismeretei alapján a kutatáshoz 2-3 hónapot jószolt. Ám az általa vezetett csoport a hazatérést követően egy hónap múlva megtalálta a még élő hozzátartozókat egy Nyíregyháza melletti kis tanyavilágban, Sulyánbokorban.

Világszenzáció volt ez 2000-ben, melyet oroszországbeli kutatómunka követett. Mindenki saját szakmájának, hivatásának megfelelően tette a dolgát, a közös munka bizonyította, hogy az összefogásnak, a tenni akarásnak nincs alternatívája. Nemcsak, hogy megtaláltuk szeretteit, hanem szerencsére még három esztendő tudott eltölteni családja körében.



Nyíregyházán, 2004 márciusában érte a halál. Folyamatosan tartottam családjával a kapcsolatot, sorsomnak hálával tartozom, még el tudtam köszönni tőle. Toma András ny. főtörzsőrmesterként, a BEOSZ dísztagjént, a honvédség halottjaként a városi temető díszsírhelyén alusza örök álmát.

Köszönet mindazoknak, akik András bácsi repatriálásában elvülhetetlen érdemeket szereztek. (A teljesség igénye nélkül: Vujity Tvrtko, Tapolcsányi Éva, Barth Ákos, Csáki István, Kéki Kira, Talán Csaba, Kereki Sándor, Bene János és Csurka Miklósné, Magócsi Zoltán ny. ezredes, a HM és az OPNI dolgozói, külön is a Toma család, Anna, János, András).

Utolsó éveit a Virág utca 27. szám alatti házban élte. Az épület falán tíz éve avatott emléktábla őrzi a nevét. Történetét három könyvben is megírtuk.

Nyugodj békében, Bandi bácsi, most már végleg itthon vagy.

ERDŐS LÁSZLÓ NY. EZREDES
FOTÓ: A SZERZŐ ARCHÍVUMA

A katonai repülés hősei

A Budapesti Nyugállományúak Klubjának Repülő és Légvédelmi Tagozata, valamint a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület Budapesten, az Őrs vezér terén, a légierő napján koszorúzással emlékezett a magyar katonai repülés hőseire. Az egyesület által állított emléktáblánál ez alkalommal Keszthelyi Gyula ny. dandártábornok, Fotul József ny. alezredes, Büki Péter ny. alezredes, Tóth Sándor Gábor ny. ezredes, Csomós Lajos ny. vezérőrnagy és Pantyi György ny. alezredes helyezte el a tisztelet koszorúit.

BEOSZ FB-OLDAL
FOTÓ: SZEGEDI LAJOS



Csemői vigasságok

A járvány miatti hosszú kényszer-szünet után július 17-én tartotta meg a Dózsa György Honvéd Nyugdíjas Egyesület Csemőben, a templomtérén az immár hatodik Csemői Vigasságok elnevezésű, egész napos rendezvényét. Lukács István ny. alezredes, az egyesület elnöke megnyitójában felidézte a rendezvény történetét, majd köszönetet mondott a község polgármesterének az egyesület hosszú idő óta tartó támogatásáért.

A szép hagyomány tehát idén folytatódott. Közel nyolcvan jöttek el a programra, közöttük kedves vendégek is: Hegedűs Ágota, Cegléd város alpolgármestere, Esküdt Lajos ny. ezredes, a BEOSZ elnökhelyettese és dr. Lakos Roland, a község polgármestere, akit az esemény régi házigazdájaként üdvözölt az elnök.

A köszöntő szavak után az elnök megajándékozta a születésnapjukat, illetve



névnapjukat nemrég ünneplő egyesületi tagokat, majd meghirdette a szokásos, nyugdíjas életkornak megfelelő ügyességi versenyt. A versenyzők elfelejtették egy időre, hogy mi hol fáj, és akárcsak egykor, fiatalosan, felhőtlenül szórakoztak, vetélkedtek a díjakért. A minden évben megújuló versenyszámok teljesítése idén sem jelentett legyőzhetet-

len akadályt, a résztvevőknek leginkább koncentrációra és jó szemmértékre volt szükségük. Az ügyességi versenyt végül a felvételünkön látható egyesületi tag páros, Bíró Lászlóné és Holló Lászlóné nyerte meg. Az eredményhirdetés után Esküdt Lajos ny. ezredes méltatta a rendezvényt, annak szervezőit, majd emléktárgyat adott át a polgármesternek, aki az általa készített „sűrű gulyás” felszolgálása előtt hangoztatta: mindenkor kötelességének tartotta a civil szervezetek, köztük a Csemő községhez, és személy szerint hozzá is régóta kötődő ceglédi honvéd nyugdíjas-egyesület támogatását.

Az ebédet a hagyományos, jó hangulatú tombola követte. Köszönet az élményt, kikapcsolódást adó szép nap szervezőinek.

KÉP ÉS SZÖVEG: KOROKNAY CSABA NY. ALEZREDES

Lőttek, láttak, győztek

I dén júliusban immár a 7. nemzetközi kispuska-lövészversenyét rendezte meg a BEOSZ Csepreg Közbiztonságáért Polgárőr és Bajtársi Egyesülete (CSKPBE). A csepregi lőtérén a megmérettetésre a rendezőkén kívül még három BEOSZ-egyesület (a Határőr Nyugdíjasok Soproni Egyesülete két csapatának, a Kőszegi Nyugállományúak Egyesületének egy csapatának, a szombathelyi Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület egy csapatának) sportolói jöttek el, Burgenlandból pedig békefenntartó és polgárőr lövészek érkeztek.

A házigazdák a nevezés és a regisztráció közben friss szendvicsekkel, itallal és kávéval kínálták a vendégeket, a lövészet vezetője pedig oktatást tartott a lőtéri szabályokról, amit aláírásával nyugtázott mindenki.

A versengés jó hangulatban, nagy beszélgetések közepette, és ami fontos, eseménymentesen zajlott le. Az eredményhirdetésre a házigazda egyesület egyik tagjának borospincéjénél került sor.

Csapatban a soproni nyugállományú határőrök 2. csapata 177 körjegységgel

nyert, a második helyen a kőszegi lövészek végeztek (136 körjegység), míg a harmadikon a soproniak 1. csapata (132 körjegység).

Egyéniben Bencsik Géza (CSKPBE) 77 körjegységgel bizonyult a legjobbnak, második lett Bodor Béla (Sopron, 2. csapat) 75 körjegységgel, harmadik helyen Méhes Attila (kőszegi polgárőrség) végzett, 67 körjegységgel.

A csapatoknak a kupákat, emléklapokat, ajándékot és az egyesület idej borát Bencsik Géza elnök (CSKPBE), illetve László Attila ny. alezredes, a BEOSZ Nyugat-dunántúli Régiójának vezetője adta át.

A résztvevők ezután közösen fogyasztották el a megérdemelt ebédet. Ezt követően a csepregi egyesület szervezésében borkóstolóra került sor, amelyen Tóth Marcell egyesületi tagunk avatott be mindannyiunkat a bor, a borászok titkaiba, majd a volt kollégák és új ismerősök késő délutánig tartó beszélgetésével zárult a rendezvény. Az Osztrák



Békefenntartó Szövetség burgenlandi tartományi elnöke, Bernhard Lechenbauer alkalmi nyilatkozatában elmondta: már 7. alkalommal vesznek részt a lövészversenyen, és nagyon jól érzik magukat Magyarországon, Csepregen, ahol ráadásul sok egykori katonával találkozhatnak, beszélgethetnek. Hozzátette: „Jövőre is eljövünk!” (Lásd felvételünkön az osztrák békefenntartó csapatkapitányokat a részvétel tanúsító oklevéllel.)

HORVÁTH ZSOLT

FOTÓ: A SZERZŐ

Fedezd fel Budapestet is...

Az előjegyzési naptáramban május 28-ra, a járvány 78. napjára „Szegec és halászlé” lett beírva. Hívtam az elnök urat a vonat indulását tudakolva. „Se vonat, se halászlé, még mindig érvényes a karantén.” Ezt „kivégezte” a vírus...

Híradók, a Puskás Tivadar Híradó Egyesület tagjai vagyunk. Jelvényünk, a hírvillám szimbolizálja, hogy miként a lakihegyi „szivarantenna” hullámai megállíthatatlanul betérítik a teljes Kárpát-medencét, úgy mi is elhatároztuk, évente legalább egy határon túli magyar várost meglátogatunk. Voltunk már Aradon, Nándorfehérváron, Lendván, Dunaszerdahelyen. Az idén már megvettük a vonatjegyet Munkácsig, de a koronavírus ezt a tervünket is „megölte”, így csak lélekben helyezhettük el a Vereckei-hágónál, a honfoglalási emlékműnél az összetartozás virágait.

Amint a járvány korlátozásai enyhültek, jött az ötlet: kiránduljunk Aquincumba. A Szentendrei úton szabadon látogatható múzeum és régészeti park területén a római romok feltárását 1880-ban kezdték el. De jó, hogy elkezdték, így láthattuk, hogy a földamfiteátrum egykor 6-7000 főnyi közönség befogadására volt alkalmas, kőpadjainak némelyikébe a tulajdonosa belevéste a nevét. Az idő pazar volt, végigfényképeztük egymást a 2000 éves romok között, majd felkerekedtünk, s a Római-parton alapos hekkpusztításba kezdtünk...

Lapozunk előre most közel 1000 évet Buda történetében, s emlékezzünk második honalapítónk, IV. Béla király halálának 750. évfordulójára, majd látogassunk el a budavári Táncsics Mihály utca 9-be. Mi fel is kerestük a volt „Magna Curia Regis” (a Nagy Kúria) épületét, melyet eme uralkodónk a tatárjárás után, 1243-ban kezdett építeni. Hogy egy nagyot lépünk ismét előre a történelemben, számos neves magyar személyiség raboskodott az épületegyüttes falai között, hogy csak Táncsics Mihály nevét említsük. Később, 1948-ban az egykori börtönépület háborús jóvátételként az USA nagykövetségének tulajdonába ke-



rült, a nagykövetséget védő katonák, veteránok „laktanyája” lett; ők 2014-ben hagyták el végleg az épületet. A régészek ezután kezdhették meg a kutatást a területen, mi általuk megismerhettük az építéstörténetet, a romkert fölött kialakított látogató „gyilkjárón” át mindent körbejártunk, persze a karantén rendkívül szigorú szabályait betartva, előre egyeztetett vezetéssel, egy szombati és egy vasárnapi 10-10 fős csoportban.

A pesti oldal, pontosabban a zuglói Varga Márton Kertészeti és Földmérési Technikum udvara, a múlt században alapított Japánkert is tartogatott számunkra érdekes néznivalót. Akkor éppen délutánra kisütött a nap, s végül 27-en jöttünk össze. Többen most dugták ki először az orrukat a maszk alól. Bátortalan kézfogások már voltak, de a puszkilodás elmaradt. Szuper idegenvezetőt kaptunk, az iskola kertészeti munkaközösségének vezetőjét: Kaszab Lászlót.

Érdekes dolgokat hallhattunk, közülük csak egy: a kert legnagyobb fájáról, a himalájai selyemfenyőről a japánok azt tartják, hogy ahol az ágai leérnek a földre, ott összeér az ég és a föld, itt találkoznak az istenek és az emberek, ezúttal a „mi jelenlétünkben”.

DR. HORVÁTH LÁSZLÓ FERENC

katonahoseink.militaria.hu

Kedves Olvasó! Ha a címben jelzett helyre kattint, a HM HIM jóvoltából máris elérheti az I. világháborús hősi halottak és a magyar katonai áldozatvállalás adattárát. A „hadtörténeti” szeptember 14-től tárja kutatási eredményeit az oldalra látogatók elé.



HELYESBÍTÉS

A Bajtársi Hírlevél 2020. évi különszáma a Szövetség megalakulásának 30. évfordulója alkalmából közölt bemutató írásokat a BEOSZ régióiról, tagszervezeteiről, tagszövetségeiről. A Nyugat-dunántúli Régióról megjelent írásból (17. oldal) kimaradt egy szervezet, amit joggal kifogásolnak a tagjai. Nem tisztem a lap szerkesztésével ehelyütt foglalkozni, de az eredeti, négy és fél oldal terjedelmű írás értelemszerűen nem jelenhetett meg. Feltételezem, hogy a kényszerűségből elvégzett rövidítésnek esett áldozatul az eredeti cikkben első helyen szereplő: „1. Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület (1976. 12. 27-én alakult). A BEOSZ alapító tagegyesülete. Létszáma 130 fő.”

A helyesbítésre László Attila ny. alezredes, régióvezető kezdeményezésére került sor.

A Bajtársi Hírlevél szerkesztőbizottsága a Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület tagjainak szíves elnézését kéri.

VILNER PÉTER, A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE

Kerepes: új hősi emlékmű



Szent László napján, június 27-én katonai tiszteletadással avatták fel Kerepesen azt a sírparcellát és emlékművet, amelyet

az 1944 decemberében, az Attila-vonalban elesett 19 magyar katona emlékére állított a város.

Az avatáson a harci eseményeket Maruzs Roland alezredes, a HM HIM Katonai Emlékezet és Hadisírgondozó Igazgatóság, belföldi hadisírgondozó osztályának vezetője idézte fel. Ezt követően az emlékműnél az irodavezető, valamint az MH Parancsnokságának képviselőjében dr. Lippai Péter dandártábornok koszorúzott. A katonai hagyományörzők nevében e sorok írója, a BEOSZ tiszteletbeli elnöke, és Székely Tibor hagyományörző huszár ezredes közös koszorúval emlékezett a hős bajtársakra.

KELEMEN JÓZSEF NY. ALTÁBORNAGY
FOTÓ: HORTOBÁGYI LÁSZLÓ

